

3 Regionaal Crisisplan Haaglanden

*t.b.v. multidisciplinaire rampenbestrijding
en crisisbeheersing*

Veilighederegio Haaglanden

**BRANDWEER
GEMEENTEN
OHOR
MKA
POLITIE**

Regionaal Crisisplan

Veiligheidsregio Haaglanden

Door:

Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing Haaglanden

Brandweer Haaglanden

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Haaglanden

Politie Haaglanden

Gemeenschappelijke Meldkamer Haaglanden

VERSIEBEHEER

Versie	Datum
Deel A t/m D	..
0.4.1 RG	14-07-2011
0.4.2 PG	26-07-2011
0.4.3 DEO	08-08-2011
0.4.4 RMO	11-08-2011
0.4.5 VD	29-08-2011
0.4.6 DB	14-09-2011
0.4.7 AB-RC	28-09-2011

INHOUDSOPGAVE

1	ALGEMEEN	6
1.1	Inleiding	6
1.2	Vaststelling	6
1.3	Doelstelling	6
1.4	Doelgroep	6
1.5	Documentbeheer	6
1.6	Referenties	7
1.7	Opbouw crisisorganisatie	7
1.8	Leeswijzer	8
	DEEL I - STURENDE PROCESSEN	9
2	LEIDING EN COÖRDINATIE	10
2.1	Inleiding	10
2.2	Team bevolkingszorg	10
2.3	Commando plaats incident	11
2.4	Coördinerend onderdeel	12
2.5	Regionaal operationeel team	12
2.6	Gemeentelijk beleidsteam	15
2.7	Regionaal beleidsteam	16
3	OP- EN AFSCHALING	20
3.1	Inleiding	20
3.2	Organisatie bij opschaling	20
3.3	Opschalingsniveau GRIP 1	21
3.4	Opschalingsniveau GRIP 2	22
3.5	Opschalingsniveau GRIP 3	23
3.6	Opschalingsniveau GRIP 4	23
3.7	Flexibel opschalen	25
3.8	Organisatie bij afschaling	25

DEEL II - ONDERSTEUNENDE PROCESSEN	26
4 ALARMERING	27
4.1 Inleiding	27
4.2 Organisatie van het meldkamerproces	27
4.3 Gemeenschappelijke meldkamer	27
4.4 Calamiteitencoördinator	27
4.5 Grootschalige alarmering	28
5 INFORMATIEMANAGEMENT	29
5.1 Inleiding	29
5.2 Informatieorganisatie	29
5.3 Informatieorganisatie in de voorbereiding	30
5.4 Overzicht van de informatieorganisatie	31
DEEL III - UITVOERENDE PROCESSEN	32
6 BEVOLKINGSZORG	33
6.1 Inleiding	33
6.2 Organisatiestructuur	33
6.3 Sectie bevolkingszorg	33
6.4 Team bevolkingszorg	34
6.5 Gemeentelijke actiecentra	34
6.6 Procesindeling	35
7 CRISISCOMMUNICATIE	38
7.1 Inleiding	38
7.2 Uitgangspunten	38
7.3 Organisatiestructuur	38
7.4 Functiestructuur	40
7.5 Aansturing	41
7.6 Relatie met andere processen	41

DEEL IV – NETWERK	42
8 CRISISPARTNERS	43
8.1 Inleiding	43
8.2 Waterschappen	43
8.3 Openbaar Ministerie Den Haag	45
8.4 Defensie	46
8.5 Gedeconcentreerde Rijksdiensten	46
8.6 Provincie Zuid-Holland	47
8.7 Korps Landelijke Politiediensten	47
8.8 Buurregio's	47
8.9 Partijen in de gezondheidszorg	47
8.10 Landelijk systeem van crisisbeheersing	49
8.11 Regionale partners in de vitale infrastructuur	50
8.12 Lokale en regionale partijen	50
BIJLAGE 1 BEGRIPPENLIJST	51

1 ALGEMEEN

1.1 Inleiding

Het regionaal crisisplan van Veiligheidsregio Haaglanden beschrijft de multidisciplinaire organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het is een operationeel plan voor de generieke aanpak van incidenten, calamiteiten, rampen en crises, die een gecoördineerd optreden van de hulpdiensten vereist. Het crisisplan is in de plaats gekomen van de gemeentelijke rampenplannen, voor zover het de hoofdstructuur betreft. In het crisisplan zijn de taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden met betrekking tot de kritische, voorwaardenscheppende, multidisciplinaire processen opgenomen. Het omvat daarnaast een beschrijving van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen op het gebied van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing en de afspraken die zijn gemaakt met de crisispartners waaronder de buurregio's.

1.2 Vaststelling

Het crisisplan wordt de eerste keer uiterlijk 1 oktober 2011 vastgesteld en minimaal eens per vier jaar herzien en vastgesteld door het bestuur van de veiligheidsregio¹.

1.3 Doelstelling

De organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Haaglanden is in opbouw. Het voorliggende crisisplan geeft een beschrijving van de onderdelen van de crisisorganisatie die door de wetgever worden geëist² en zoals deze in de afgelopen periode vorm hebben gekregen in Haaglanden. De regionale crisisorganisatie van Haaglanden is dus niet af met de vaststelling van dit crisisplan maar is in ontwikkeling. Een ontwikkeling die de komende jaren doorzet. Dit kan betekenen dat het regionale crisisplan wijziging of aanvulling behoeft. Het crisisplan beoogt zoveel mogelijk een actueel beeld te geven van de regionale crisisorganisatie in Haaglanden.

1.4 Doelgroep

Dit document is bestemd voor functionarissen werkzaam aan en in de regionale crisisorganisatie van Haaglanden, alsmede voor de crisispartners waaronder de buurregio's.

1.5 Documentbeheer

Het beheer van het document is een verantwoordelijkheid van het domein Risicobeleid en Planvorming, onderdeel van het Strategisch Programma Versterking Rampenbestrijding en Crisisbeheersing³. Deze taak is belegd binnen de afdeling Risico's & Publieke Veiligheid van Brandweer Haaglanden (Centrale Taken). De ontwikkeling, de implementatie, het onderhoud en het oefenen van de verschillende

1 Gecombineerd overleg algemeen bestuur Veiligheidsregio Haaglanden met regionaal college Politie Haaglanden

2 Wet veiligheidsregio's van 11 februari 2010 en Besluit veiligheidsregio's van 24 juni 2010

3 Strategisch Programma Versterking Rampenbestrijding & Crisisbeheersing 2010-2012 versie 1.0 april 2010

onderdelen van de regionale crisisorganisatie is een verantwoordelijkheid van andere domeinen van het strategisch programma.

1.6 Referenties

Het regionaal crisisplan gaat uit van een proces gestuurd model en is gebaseerd op de uitgangspunten van het *Referentiekader Regionaal Crisisplan 2009* (waaronder het multidisciplinair knoppenmodel) en het *Referentiekader GRIP 2006*. Het model onderscheidt sturende, ondersteunende en uitvoerende processen. Sturen en ondersteunen is in de context van het crisisplan een multidisciplinaire procesverantwoordelijkheid; uitvoeren is een monodisciplinaire procesverantwoordelijkheid. De sturende en ondersteunende processen zijn gebaseerd op de decentrale normen uit de *Basisvereisten Crisismanagement 2006* van het Landelijk Beraad Crisisbeheersing en kunnen worden gezien als de zogenaamde kritische, voorwaardenscheppende processen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, door de wetgever vertaald naar de eisen van het Besluit veiligheidsregio's. De uitvoerende processen zijn een verantwoordelijkheid van de hulpverleningsdiensten en worden zoveel mogelijk analoog aan het Referentiekader Regionaal Crisisplan uitgewerkt.

1.7 Opbouw crisisorganisatie

Bij de opbouw van de crisisorganisatie moet onderscheid gemaakt worden tussen proces en functie. In de procesgerichte benadering is informatie het coördinerend mechanisme. In de functiegerichte benadering is dat command & control. Crisisfunctionarissen zijn procesverantwoordelijk, waarmee het één niet zonder het andere kan. De multidisciplinaire bouwstenen zijn:

Procesgericht	Functiegericht
Sturende processen: <ul style="list-style-type: none"> • leiding & coordinatie • op- en afschaling 	Organieke structuur: <ul style="list-style-type: none"> • organogram
Ondersteunende processen: <ul style="list-style-type: none"> • alarmering • informatiemanagement • resource management 	Functiestructuur: <ul style="list-style-type: none"> • functienaam/plaats i.d. hoofdstructuur • werkzaamheden • competenties
Uitvoerende processen (monodisciplinair): <ul style="list-style-type: none"> • bevolkingszorg <ul style="list-style-type: none"> ↳ crisiscommunicatie (multi) • brandweertzorg • geneeskundige zorg • politiezorg 	Personele structuur: <ul style="list-style-type: none"> • beschikbaarheidsregelingen • opleiden, trainen, oefenen

In dit crisisplan treft u een algemene beschrijving van deze bouwstenen aan, met uitzondering van:

- resource management (ambitieniveau 2);
- de secties van brandweer, geneeskundige hulpverlening en politie in het regionaal operationeel team (monodisciplinair/ ambitieniveau 2);

- de uitvoerende processen van de drie hulpdiensten (monodisciplinair/ ambitieniveau 2);
- uitgewerkte processchema's, productbeschrijvingen en bestek (ambitieniveau 3);
- functie- en competentiebeschrijvingen (multidisciplinair functieboek/ ambitieniveau 2).
- de personele structuur (geen onderdeel van dit crisisplan).

1.8 Leeswijzer

Deel I beschrijft de sturende processen: in hoofdstuk twee wordt een beschrijving gegeven van de onderdelen van de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie, de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en de samenstellingen van de teams. In hoofdstuk drie wordt de multidisciplinaire op- en afschaling toegelicht.

Deel II beschrijft de ondersteunende processen: hoofdstuk vier behandelt de rol van de gemeenschappelijke meldkamer tijdens een opgeschaald incident. Hoofdstuk vijf geeft een uitwerking van het regionaal informatiemanagement.

Deel III beschrijft de uitvoerende processen: in hoofdstuk zes is een beschrijving van bevolkingszorg opgenomen. Hoofdstuk zeven is geheel gewijd aan crisiscommunicatie.

Deel IV beschrijft het netwerk waar de veiligheidsregio deel van uitmaakt: hoofdstuk acht geeft een overzicht van de belangrijkste crisispartners en afspraken over de samenwerking op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

DEEL I - STURENDE PROCESSEN

2 LEIDING EN COÖRDINATIE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe leiding en coördinatie bij rampen en crisis zijn georganiseerd. Dit hoofdstuk bevat daarom een beschrijving van de verschillende onderdelen van de regionale hoofdstructuur.

Voor de verschillende onderdelen worden in dit hoofdstuk ook opkomsttijden genoemd. Niet alle functionarissen in deze onderdelen beschikken echter over voertuigen met sirenes en zwaailichten, waardoor de opkomsttijden in de praktijk niet hard geborgd kunnen worden. Het streven is er echter op gericht, de opkomsttijden te realiseren.

2.2 Team bevolkingszorg

2.2.1 Algemeen

Het team bevolkingszorg is belast met het afstemmen, coördineren en aansturen van de gemeentelijke rampbestrijdingsprocessen. Elke gemeente dient over een team bevolkingszorg te beschikken. De onderliggende actiecentra maken geen deel uit van de regionale hoofdstructuur.

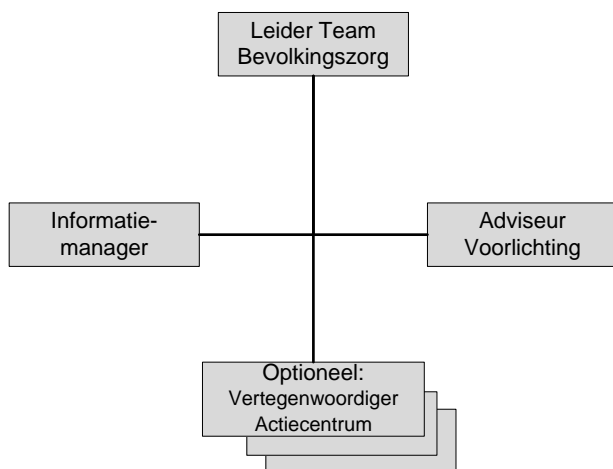
2.2.2 Taken en bevoegdheden

Uit bovenstaande omschrijving volgt de volgende, niet uitputtend bedoelde lijst van taken en bevoegdheden. Het team bevolkingszorg:

- is aanspreekpunt voor de sectie bevolkingszorg in het regionaal operationeel team;
- zet de besluiten van het regionaal operationeel team om naar concrete opdrachten voor de actiecentra binnen de eigen gemeente;
- stemt de uitvoering van opdrachten van het regionaal operationeel team af met de actiecentra;
- coördineert mensen en middelen binnen de eigen gemeente;
- formuleert adviezen aan de sectie bevolkingszorg in het regionaal operationeel team in ieder geval ten aanzien van de benodigde op- en afschaling en de operationele voortgang.

2.2.3 Samenstelling

Het team bevolkingszorg wordt lokaal (d.w.z. per gemeente) ingevuld door minimaal drie hieronder genoemde functionarissen. Het team bevolkingszorg kan, in opdracht van de leider team bevolkingszorg, worden aangevuld, bijvoorbeeld met hoofden van actiecentra en/of procesverantwoordelijken.

Kernbezetting	Opkomsttijd
Functionaris belast met de leiding	90 minuten
Adviseur voorlichting	30 minuten
Informatiemanager	90 minuten

2.3 Commando plaats incident

2.3.1 Algemeen

Een commando plaats incident - hierna te noemen CoPI - is belast met de operationele leiding ter plaatse, de afstemming met andere betrokken partijen en het adviseren van het regionaal operationeel team.

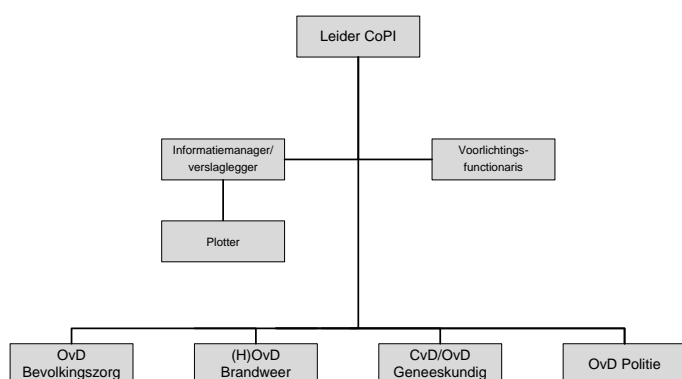
2.3.2 Taken en bevoegdheden

Uit bovenstaande omschrijving volgt de volgende, niet uitputtend bedoelde lijst van taken en bevoegdheden voor het CoPI:

- leiding geven aan de incidentbestrijding ter plaatse;
- gevraagd en ongevraagd adviseren van het lokaal bestuur zolang het regionaal operationeel team (nog) niet operationeel is;
- gevraagd en ongevraagd adviseren van het regionaal operationeel team;
- afstemmen met betrokken partijen op plaats van incident;
- geven van voorlichting over de operatie ter plaatse;
- multidisciplinair opschalen.

2.3.3 Samenstelling

De samenstelling van het CoPI wordt bepaald door de leider CoPI. Het CoPI bestaat echter uit onderstaande kernbezetting met bijbehorende opkomsttijden:

Kernbezetting	Opkomsttijd
Leider CoPI	30 minuten
Officier van dienst bevolkingszorg	30 minuten
Officier/ hoofdofficier van dienst brandweer	30 minuten
Officier van dienst/commandant van dienst geneeskundig	30 minuten
Officier van dienst politie	30 minuten
Voorlichtingsfunctionaris	30 minuten
Informatiemanager/verslaglegger	30 minuten
Plotter	30 minuten

2.4 Coördinerend onderdeel

Er kunnen zich rampen voordoen waarbij het rampterrein zo uitgestrekt is of het aantal slachtoffers of de materiële schade dusdanig groot, dat het nodig is het terrein in meerdere sectoren in te delen. Elk van die sectoren wordt dan aangestuurd door een CoPI. Deze extra CoPI's kunnen uit buurregio's worden betrokken op basis van bijstandsafspraken. Om de bestrijding op het rampterrein in die gevallen toch gecoördineerd te laten verlopen dient de crisisorganisatie te beschikken over een coördinerend onderdeel. In Haaglanden is dit coördinerend onderdeel het regionaal operationeel team.

2.5 Regionaal operationeel team

2.5.1 Algemeen

Een regionaal operationeel team is belast met de operationele leiding, de afstemming met andere bij de ramp of crisis betrokken partijen en het adviseren van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam.

2.5.2 Taken en bevoegdheden

Uit bovenstaande omschrijving volgt de volgende, niet uitputtend bedoelde lijst van taken en bevoegdheden voor het regionaal operationeel team:

- in kaart brengen (scenariodenken) en managen van (lange termijn) effecten;
- aansturen en faciliteren van het CoPI (of meerdere CoPI's, indien deze actief zijn);
- aansturen van het team bevolkingszorg;
- coördineren van inzet bij meerdere CoPI's en meerdere teams bevolkingszorg;

- voeren van regie op informatie-uitwisseling;
- coördineren van crisiscommunicatie;
- adviseren van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam;
- formuleren van strategische beslispunten voor het gemeentelijk of regionaal beleidsteam;
- vertalen bestuurlijk/ strategische beslispunten naar tactische en operationele uitvoering;
- bepalen en monitoren operationele prestaties, binnen gestelde bestuurlijke kaders;
- burgemeester en/of voorzitter van de veiligheidsregio adviseren over multidisciplinaire opschaling.

2.5.3 Samenstelling

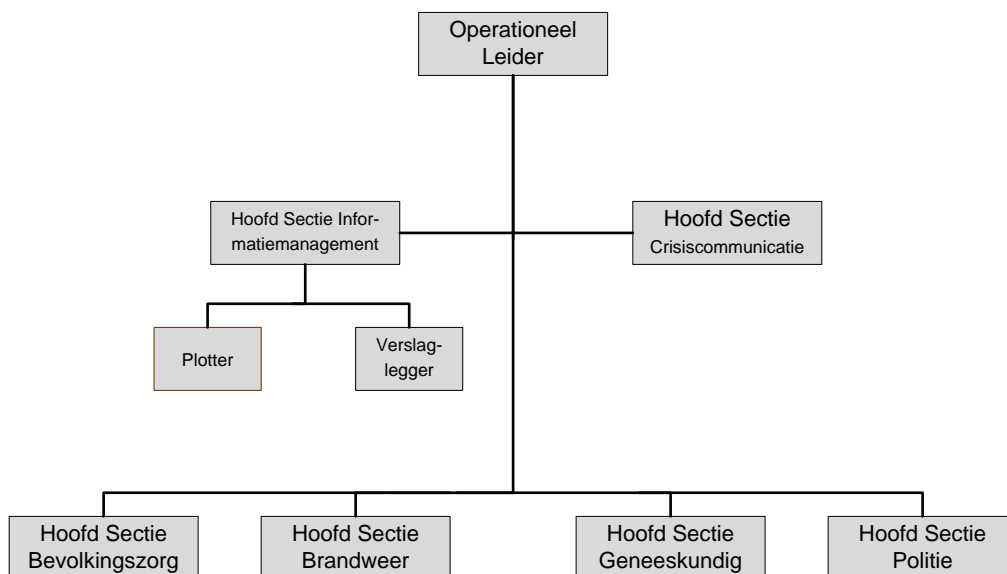
Het regionaal operationeel team bestaat uit onderstaande kernbezetting. De samenstelling kan door de operationeel leider naar behoefte worden aangevuld met crisispartners.

Het regionaal operationeel team bestaat naast de operationeel leider, die het team aanstuurt, uit de volgende onderdelen:

- sectie bevolkingszorg;
- sectie brandweer;
- sectie geneeskundig;
- sectie politie;
- sectie crisiscommunicatie;
- sectie informatiemanagement.

Binnen elke sectie worden bepaalde taakorganisaties onderscheiden. Deze worden voor bevolkingszorg en crisiscommunicatie beschreven in deel III van dit crisisplan.

Het hoofd van elke sectie neemt deel aan de vergaderingen van het regionaal operationeel team. Deze vergaderingen worden voorgezeten door de operationeel leider. De vergaderingen worden ondersteund door een verslaglegger en een plotter.

Kernbezetting	Opkomsttijd
Operationeel leider	30 minuten
Hoofd sectie bevolkingszorg	30 minuten
Hoofd sectie brandweer	30 minuten
Hoofd sectie geneeskundig	30 minuten
Hoofd sectie politie ⁴	30 minuten
Hoofd sectie crisiscommunicatie	30 minuten
Hoofd sectie informatiemanagement	30 minuten
Plotter	30 minuten
Verslaglegger	30 minuten

4 Functie wordt ingevuld door de algemeen commandant politie

2.6 Gemeentelijk beleidsteam

2.6.1 Algemeen

Een gemeentelijk beleidsteam is belast met de ondersteuning van de burgemeester in de uitvoering van het opperbevel dat een burgemeester heeft in geval van een ramp of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

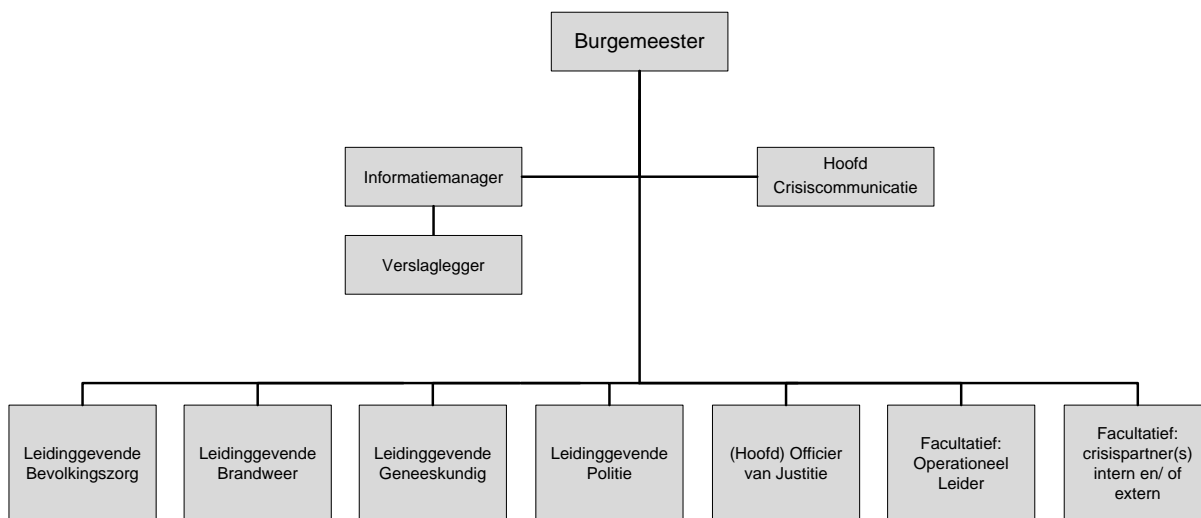
2.6.2 Taken en bevoegdheden.

Uit bovenstaande omschrijving volgt de volgende, niet uitputtend bedoelde lijst van taken en bevoegdheden voor het gemeentelijk beleidsteam:

- geven van ondersteuning aan burgemeester;
- aansturen en regisseren van de (risico- en) crisiscommunicatie;
- besluiten nemen over risico's van lange termijn effecten;
- besluit nemen over starten gezondheidsonderzoek;
- besluit nemen over inzet van geneeskundige hulpverlening in het geval van schaarste;
- aanvragen van interregionale bijstand (politie en brandweer);
- besluiten over intergemeentelijke bijstand met betrekking tot gemeentelijke processen;
- bestuurlijk afstemmen op lokaal niveau en met bij het incident betrokken partijen;
- beleidskaders aangeven aan het regionaal operationeel team;
- neemt besluiten over voorstellen van het regionaal operationeel team, hierbij valt te denken aan:
 - voorstellen met strategische, politieke of bestuurlijke consequenties;
 - voorstellen met consequenties ten aanzien van voorlichting;
 - inzet van overige bij rampenbestrijding betrokken partijen;
 - evacuatie;
- informeren van bestuurlijke autoriteiten (Minister betrokken ministerie, Nationaal Coördinatiecentrum, betrokken Waterschappen, Provincie).

2.6.3 Samenstelling

De samenstelling van het gemeentelijk beleidsteam wordt bepaald door de burgemeester. Het bestaat echter uit onderstaande kernbezetting. Naar behoefte kan de burgemeester het gemeentelijk beleidsteam uitbreiden met crisispartners, zowel intern (zoals bijvoorbeeld een directeur van een gemeentelijke dienst) als extern (zoals bijvoorbeeld een voorzitter van een betrokken waterschap). De operationeel leider kan door de burgemeester worden verzocht aan te schuiven in het gemeentelijk beleidsteam. De taken van de operationeel leider in het regionaal operationeel team worden in dit geval uitgevoerd door een plaatsvervanger.

Kernbezetting	Opkomsttijd
Burgemeester	60 minuten
(Hoofd)officier van justitie	60 minuten
Leidinggevende bevolkingszorg	60 minuten
Leidinggevende brandweer	60 minuten
Leidinggevende geneeskundig	60 minuten
Leidinggevende politie	60 minuten
Hoofd crisiscommunicatie	60 minuten
informatiemanager	60 minuten
verslaglegger	60 minuten

2.7 Regionaal beleidsteam

2.7.1 Algemeen

Een regionaal beleidsteam is belast met de ondersteuning aan de voorzitter van de veiligheidsregio in geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis.

De voorzitter van de veiligheidsregio roept een regionaal beleidsteam bijeen, in geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

2.7.2 Taken en bevoegdheden

De voorzitter van het regionaal beleidsteam is, zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's (art. 39.1), in geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de betrokken gemeenten bij uitsluiting bevoegd toepassing te geven aan:

- De artikelen 4 t/m 7 van de Wet veiligheidsregio's;
- De artikelen 172 t/m 177 van de Gemeentewet, met uitzondering van artikel 176, derde t/m zesde lid;
- De artikelen 12, 15, eerste lid, 54, eerste lid, 57, eerste lid en 60b, eerste lid, van de Politiewet 1993;
- De artikelen 5 t/m 9 van de Wet openbare manifestaties.

Het regionaal beleidsteam heeft de volgende, niet uitputtend bedoelde taken:

- geven van ondersteuning aan voorzitter van de veiligheidsregio;
- aansturen en regisseren van de (risico- en) crisiscommunicatie;
- besluiten nemen over risico's van lange termijn effecten;
- besluit nemen over starten gezondheidsonderzoek;
- besluit nemen over inzet van geneeskundige hulpverlening in het geval van schaarste;
- aanvragen van bijstand bij Commissaris van de Koningin;
- bestuurlijk afstemmen op regionaal niveau en met bij het incident betrokken partijen;
- beleidskaders aangeven aan het regionaal operationeel team;
- neemt besluiten over voorstellen van het regionaal operationeel team, hierbij valt te denken aan:
 - voorstellen met strategische, politieke of bestuurlijke consequenties;
 - voorstellen met consequenties ten aanzien van voorlichting;
 - inzet van gemeentelijke actiecentra/processen;
 - inzet van overige bij rampenbestrijding betrokken partijen;
 - evacuatie.
- informeren van bestuurlijke autoriteiten (Minister betrokken ministerie, Nationaal Coördinatiecentrum, betrokken Waterschappen, Provincie).

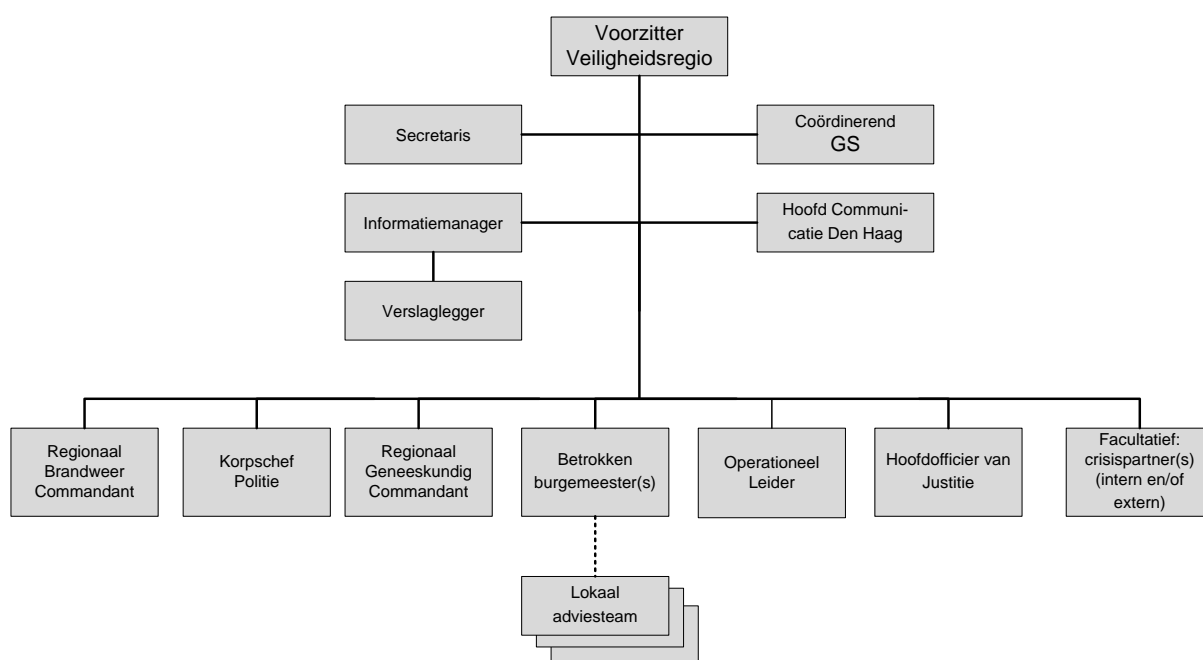
2.7.3 Samenstelling

De samenstelling van het regionaal beleidsteam wordt bepaald door de voorzitter⁵. Het regionaal beleidsteam bestaat echter uit onderstaande kernbezetting. Naar behoefte kan de voorzitter het RBT uitbreiden met crisispartners, zowel intern (zoals bijvoorbeeld een directeur van een gemeentelijke dienst) als extern (zoals bijvoorbeeld een voorzitter van een betrokken waterschap). Over laatst-

⁵ Indien de voorzitter van de veiligheidsregio niet aanwezig is ten tijde van een bovenlokale ramp of crisis, of niet in staat is zijn/ haar rol te vervullen, moet de voorzittersrol worden waargenomen door een ander lid van het algemeen bestuur van de veiligheidsregio. In dit kader wordt de vervangingsregeling/ volgorde gehanteerd zoals voor vergaderingen van het Algemeen Bestuur is vastgelegd. In zo'n geval zal de loco-burgemeester van Den Haag als lokale bestuurder aan het regionaal beleidsteam deelnemen.

genoemde is in de Wet veiligheidsregio's opgenomen dat de voorzitter van elk direct betrokken waterschap wordt uitgenodigd deel uit te maken van het regionaal beleidsteam.

Indien een regionaal beleidsteam operationeel is, bestaat er geen gemeentelijk beleidsteam. Burgemeesters kunnen evenwel een adviesgroep inrichten/ in stand houden die de burgemeester lokaal ondersteunt bij diens taken en adviseerschap in het regionaal beleidsteam. Lokaal kan hierbij uiteraard geen gebruik worden gemaakt van de functionarissen die in het regionaal beleidsteam ondersteunen.

Kernbezetting	Opkomsttijd
Voorzitter veiligheidsregio	60 minuten
Betrokken burgemeester(s)	60 minuten
Hoofdofficier van Justitie	60 minuten
Operationeel Leider	60 minuten
Coördinerend gemeentesecretaris (afgekort in figuur als: GS)	60 minuten
Regionaal Brandweer Commandant	60 minuten
Regionaal Geneeskundig Commandant	60 minuten
Korpschef	60 minuten

Hoofd communicatie Den Haag	60 minuten
Secretaris	60 minuten
informatiemanager	60 minuten
Verslaglegger	60 minuten

3 OP- EN AFSCHALING

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de multidisciplinaire op- en afschaling naar de verschillende onderdelen van de hoofdstructuur. Hierbij wordt onder andere ingegaan op het instrument dat wordt gehanteerd en de functionarissen die tot op- en afschalen bevoegd zijn. Naast beschrijvingen bevat dit hoofdstuk ook organogrammen. In deze organogrammen zijn de onderdelen van de hoofdstructuur en hun onderlinge positie in het opgeschaalde verband weergegeven.

3.2 Organisatie bij opschaling

De inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's heeft nagenoeg geen invloed op de organisatie van de dagdagelijkse incidentbestrijding door de hulpdiensten. In de dagdagelijkse situatie komt multidisciplinaire samenwerking tussen de hulpdiensten, routinematig tot stand. Leidinggevenden van de betrokken hulpdiensten steken de koppen bij elkaar in een zogenaamd motorkapoverleg en stemmen rechtstreeks met elkaar af. Woordvoering ter plaatse van het incident wordt, conform de huidige procedure, door de woordvoerder van de brandweer of van de politie ter hand genomen. Indien politiek-bestuurlijk relevant, wordt het bevoegd gezag door een leidinggevende van een hulpdienst geïnformeerd over het (verloop van het) incident.

Vanuit bovenstaande dagelijkse routine kan multidisciplinair worden opgeschaald met behulp van GRIP. GRIP staat voor: Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure⁶. GRIP is een instrument voor daartoe aangewezen functionarissen ten behoeve van de multidisciplinaire op- en afschaling én biedt de operationele en bestuurlijke organisatiestructuur waarbinnen de hulpdiensten, de gemeenten en andere betrokken partijen tijdens incidenten, rampen en crises samenwerken. GRIP is dus geen instrument om monodisciplinair op te schalen om zodoende over meer mensen en middelen te kunnen beschikken voor de bestrijding van het incident. GRIP is alleen bedoeld voor multidisciplinair optreden. De vier opschalingsniveau's zijn:

Niveau	Te activeren onderdeel	Reikwijdte incident
GRIP 1	CoPI	Brongebied
GRIP 2	Regionaal operationeel team	Bron - en effectgebied ⁷
GRIP 3	Gemeentelijk beleidsteam	Bedreiging van het welzijn van (grote groepen van) de bevolking
GRIP 4	Regionaal beleidsteam	Ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis

⁶ Referentiekader GRIP, Veiligheidskoepel 2006

⁷ Bron- en effectgebied geeft in de regel aanleiding tot opschaling naar GRIP 2 maar dekt de lading niet. Bottom-line is opschaling naar GRIP 2 ter beoordeling van de tot opschaling bevoegde functionarissen

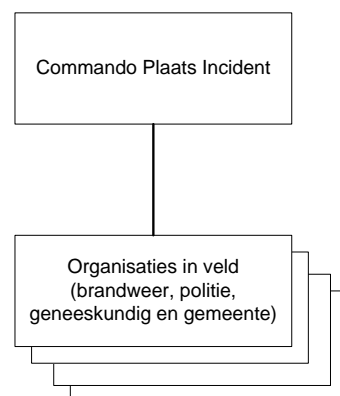
De tot opschaling bevoegde functionarissen zijn:

Opschalen naar	Bevoegde functionaris
GRIP 1	<ul style="list-style-type: none"> • Leider CoPI • Officier van dienst bevolkingszorg, brandweer, geneeskundig en politie • Hoofd officier van dienst brandweer • Commandant van dienst geneeskundig
GRIP 2	<ul style="list-style-type: none"> • Leider CoPI • Officieren van dienst bevolkingszorg, brandweer, geneeskundig en politie • Hoofd officier van dienst brandweer • Commandant van dienst geneeskundig • Operationeel leider • Hoofden secties bevolkingszorg, brandweer, geneeskundig en politie
GRIP 3	<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester
GRIP 4	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter veiligheidsregio

3.3 Opschalingsniveau GRIP 1

Wanneer op plaats incident structurele coördinatie en afstemming tussen de disciplines noodzakelijk is of behoefte ontstaat aan eenhoofdige leiding, wordt opgeschaald naar GRIP 1 en wordt een CoPI ingericht. Het CoPI is belast met de uitvoering van de operationele leiding op de plaats van het incident.

Het CoPI staat onder leiding van een multidisciplinaire leider CoPI. Deze functionaris heeft tevens als taak om bij GRIP 1 het lokale bestuur te informeren en adviseren. Afhankelijk van de aard van het incident, treedt de woordvoerder van de politie of de brandweer op als multidisciplinaire communicatieprofessional van het CoPI, zoals momenteel ook al het geval is. Het betreft hier feiteninformatie over de hulpverlening ter plaatse. De wet schrijft voor dat vanaf dit niveau gebruik gemaakt wordt van een multidisciplinair informatiemanagementsysteem. Nieuw in dit kader is dat een informatiemanager/ verslaglegger en plotter plaatsnemen in het CoPI.

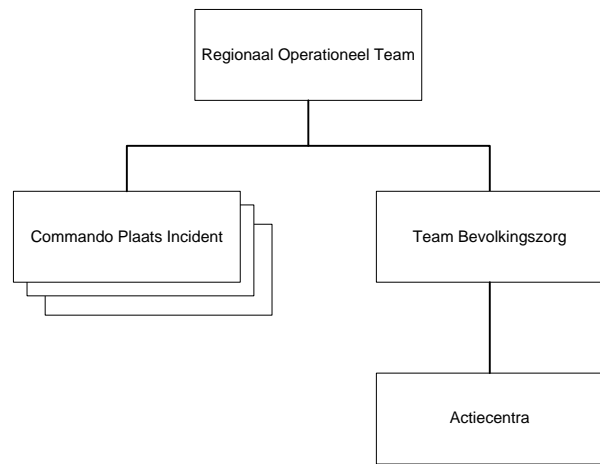

Het kan voorkomen dat er meerdere CoPI's gelijktijdig actief zijn. De wet geeft aan dat er in dat geval één CoPI coördinerend is. In Haaglanden is besloten deze coördinatie te organiseren in het regionaal operationeel team. Dit impliceert dat er bij meerdere CoPI's wordt opgeschaald naar GRIP 2.

3.4 Opschalingsniveau GRIP 2

Een incident kan zich dusdanig ontwikkelen, dat de complexiteit van de incidentbestrijding toeneemt. Zo kunnen effecten optreden buiten de plaats van het incident, moeten wellicht meerdere CoPI's worden ingericht en aangestuurd, moeten extra crisispartners worden gemobiliseerd of dienen scenario's te worden ontwikkeld. Om dit te managen kan een regionaal operationeel team geactiveerd worden. Indien duidelijk is dat effecten zich niet beperken tot de plaats van een incident kan direct worden opgeschaald naar een GRIP 2 zonder eerst GRIP 1 af te kondigen.

Evenals in het CoPI introduceert de Wet veiligheidsregio's in het regionaal operationeel team eenhoofdige leiding in de vorm van de operationeel leider. Deze heeft onder andere als taak tactische informatie naar strategische beslispunten te vertalen en andersom. Hij/ zij treedt namens het regionaal operationeel team op als adviseur naar het lokale bestuur of – indien geactiveerd – het gemeentelijk of regionaal beleidsteam.

De wet introduceert de deelname van gemeenten in het regionaal operationeel team in de vorm

van een sectie bevolkingszorg. Deze sectie stuurt de operationele processen binnen één of meerdere gemeenten aan. Gemeenten worden in het regionaal operationeel team door één regionale functionaris vertegenwoordigd (hoofd sectie bevolkingszorg).

Wanneer het regionaal operationeel team operationeel is, voert dit team de multidisciplinaire regie op informatie-uitwisseling. Voor het uitoefenen van deze regiefunctie, heeft het regionaal operationeel team de beschikking gekregen over een sectie informatiemanagement.

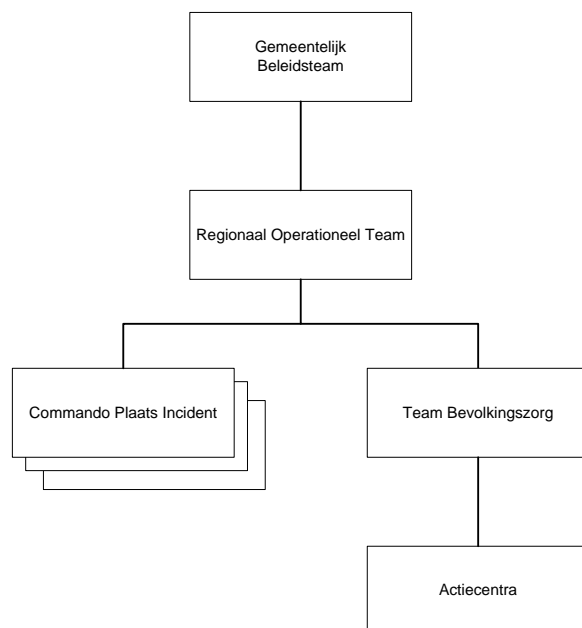
Gezien het cruciale belang van crisiscommunicatie, stelt de wet een communicatieprofessional in het regionaal operationeel team verplicht. Deze geeft regionaal sturing aan het communicatieproces en adviseert zowel het regionaal operationeel team als het gemeentelijk of regionaal beleidsteam over alle aspecten van communicatie. Gezien het multidisciplinaire en bestuursgevoelige karakter heeft hij/zij een directe lijn met de burgemeester/voorzitter en vormt een eigen sectie in het regionaal operationeel team. De communicatiefunctionaris opereert op hetzelfde niveau als de leidinggevenden van de overige secties. Als deze functionaris actief is, opereren de actiecentra crisiscommunicatie van de geactiveerde gemeente(n) onder diens centrale coördinatie en aansturing.

De disciplines richten in het regionaal operationeel team hun secties in. De leidinggevenden van deze secties nemen samen met de leidinggevenden van de secties informatiemanagement en crisiscommunicatie deel aan de vergaderingen.

Een regionaal operationeel team kan naar behoefte ook worden geactiveerd wanneer er nog geen incident heeft plaatsgevonden (dreigende crisis). In dergelijke gevallen beoordeelt de operationeel leider pro-actief op basis van informatie hieromtrent (vanuit de kolommen, Nationaal Coördinatiecentrum, et cetera) of het team bijeen moet komen. Het activeren van een regionaal operationeel team bij een dreigend, dus nog niet plaatsgevonden incident, kan buiten de opschaling naar GRIP 2 om. Indien wenselijk, kan hiertoe uiteraard wel worden besloten.

3.5 Opschalingsniveau GRIP 3

Eens in de paar jaar doet zich een situatie voor die een dusdanig maatschappelijke en daarmee politieke impact heeft, dat ook (structurele) bestuurlijke afstemming en besluitvorming noodzakelijk is. Wanneer de impact lokaal van aard is (dat wil zeggen, binnen de grenzen van één gemeente), wordt ten behoeve van de noodzakelijke bestuurlijke afstemming en besluitvorming opgeschaald naar GRIP 3 en wordt een gemeentelijk beleidsteam geactiveerd. Met de activering van dit gemeentelijk beleidsteam wordt de burgemeester gepositioneerd als opperbevelhebber van alle bij de crisis betrokken partijen. Dit houdt in dat degenen die aan de bestrijding van een ramp deelnemen, onder zijn/ haar bevel staan.

In tegenstelling tot opschalingen naar lagere GRIP niveau's, ligt de bevoegdheid tot opschaling naar GRIP 3 niet bij de leidinggevenden van de hulpdiensten, maar uitsluitend bij de burgemeester. Uiteraard kan deze zich hierbij laten adviseren door o.a. de operationeel leider.

Opschaling naar GRIP 3 kan direct; hieraan hoeft geen GRIP 1 en 2 vooraf te gaan. Bij een dergelijke opschaling zal wel altijd een regionaal operationeel team worden (mee-)geactiveerd, maar niet noodzakelijkerwijs een CoPI. Dergelijke flexibele activering van onderdelen sluit aan bij de intenties van de Wet veiligheidsregio's.

3.6 Opschalingsniveau GRIP 4

Soms is meteen duidelijk dat er sprake is van bovenlokale gevolgen. In andere gevallen kan een ramp of crisis escaleren, waardoor deze na verloop van tijd een bovenlokaal karakter krijgt. Op het moment dat de voorzitter van de veiligheidsregio een regionaal beleidsteam bijeen roept en daarmee opschaaft naar GRIP 4, is er formeel sprake van een bovenlokale ramp of crisis⁸. De wettelijke bevoegdheden voor het

⁸ Wanneer de voorzitter van de veiligheidsregio een regionaal beleidsteam bijeen roept, wordt niet meer gesproken van een gemeentelijk beleidsteam (immers, er kan maar één beleidsteam gelijktijdig actief zijn in de hoofdstructuur).

Burgemeesters kunnen evenwel een adviesgroep inrichten/ in stand houden die hen lokaal ondersteunt bij hun taken.

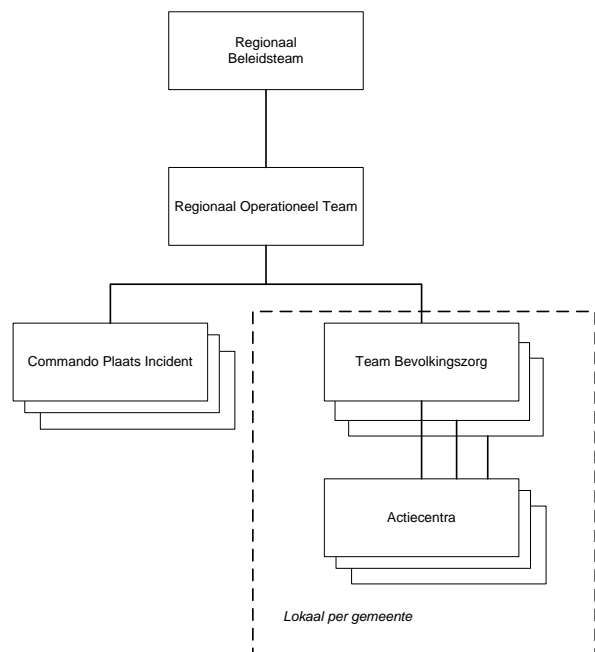
bestrijden ervan en in het kader van de openbare orde gaan dan over van de burgemeester naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Burgemeesters die betrokken zijn of dreigen te worden bij de ramp of crisis krijgen op dat moment een adviesrol in het regionaal beleidsteam en kunnen eventueel schriftelijk bezwaar aantekenen op besluiten. Daarnaast behouden zij lokaal hun verantwoordelijkheden als burgervader. De voorzitter van de veiligheidsregio brengt na afloop van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, in afstemming met de burgemeesters die deel uitmaakten van het regionaal beleidsteam, schriftelijk verslag uit aan de raden van de getroffen gemeenten. Hij/zij beantwoordt vragen die de raden na ontvangst van het verslag stellen.

De bevoegdheid tot opschaling naar GRIP 4 ligt uitsluitend bij de voorzitter van de veiligheidsregio. Hij/ zij kan zich daarbij laten adviseren door de operationeel leider. De voorzitter geeft aan bij een dergelijk besluit afstemming te zullen zoeken met de betrokken burgemeesters, tenzij spoed deze afstemming on-mogelijk maakt. Bij opschaling zijn heldere afspraken wenselijk over de overdracht (verschuiving van bevoegdheden naar voorzitter).

Bij diverse incidenten is denkbaar dat vergaderingen van het regionaal beleidsteam en het regionaal operationeel team goed op elkaar zijn af te stemmen en dat de operationeel leider beide kan bijwonen. Denk bijvoorbeeld aan grootschalig optreden dat een ruimere periode beslaat, zoals bij een griepandemie of te verwachten wateroverlast.

Bij crises met incidenten die (onverwacht) acuut grootschalig worden, zal evenwel de operationeel leider dusdanig veel tijd nodig hebben voor (het bijwonen van) het regionaal beleidsteam, dat deze niet fysiek in staat zal zijn om het regionaal operationeel team voor te zitten (immers, beide gremia komen niet op dezelfde locatie bijeen). Vervanging van de operationeel leider in het regionaal operationeel team is in die gevallen dan ook mogelijk noodzakelijk. Daarbij geldt, dat indien de situatie het mogelijk maakt dat de operationeel leider alleen virtueel aan het regionaal beleidsteam deel hoeft te nemen, via telefoon- of videoconferencing en bellen, de operationeel leider gewoon de vergaderingen van het regionaal operationeel team kan voorzitten.

Omdat burgemeesters tijdens acute situaties met name vanuit hun eigen gemeente zullen werken, maakt dit het ingewikkeld om fysiek bijeen te komen als regionaal beleidsteam. In dit kader bestaat de mogelijkheid dat betrokken burgemeesters aan het regionaal beleidsteam deelnemen via telefoon- of videoconferencing, waarbij de voorzitter de vergadervorm bepaalt.

3.7 Flexibel opschalen

De opschaling verloopt niet per definitie lineair: opschaling naar GRIP 2 of hoger volgt niet noodzakelijkerwijs op het inrichten van een CoPI. Er kan immers sprake zijn van incidenten, waarbij geen sprake is van het inrichten van een of meerdere CoPI's, maar wel van de noodzaak tot het managen van effecten. Kortom, opschaling kan flexibel en naar behoefte worden uitgevoerd.

Fase	Mogelijke combinaties	Bevoegde functionaris
GRIP 1	1. CoPI	Leider CoPI
GRIP 2	2. ROT 3. ROT + CoPI	Operationeel leider
GRIP 3	4. GBT + ROT 5. GBT + ROT + CoPI	Burgemeester
GRIP 4	6. RBT + ROT 7. RBT + ROT + CoPI	Voorzitter

3.8 Organisatie bij afschaling

Als een incident en/ of de effecten daarvan onder controle zijn, ontstaat na verloop van tijd de behoefte om de hoofdstructuur af te schalen. Afhankelijk van de stand van zaken wordt besloten om af te schalen naar een lagere niveau, of om in één keer GRIP te beëindigen. Ook wat betreft afschaling geldt dat dit volgorde kan, maar dat dit niet noodzakelijk is. Afschaling van GRIP 3 kan bijvoorbeeld door tussenkomst van GRIP 2 naar GRIP 1, maar kan ook direct naar GRIP 1 of door in één keer GRIP te beëindigen. Bevoegd tot afschalen zijn:

Afschaling bij	Bevoegde functionaris
GRIP 1	Leider CoPI
GRIP 2	Operationeel leider
GRIP 3	Burgemeester
GRIP 4	Voorzitter veiligheidsregio

Uitgangspunten bij bevoegdheden tot afschalen:

- De leider CoPI schaal het CoPI in geval van GRIP 2 of hoger niet eerder af dan na toestemming van de operationeel leider;
- Indien een gemeentelijk of regionaal beleidsteam operationeel is, is en blijft er ook een regionaal operationeel team operationeel. De operationeel leider schaal het regionaal operationeel team derhalve niet eerder af dan na toestemming van de burgemeester bij GRIP 3 of de voorzitter van de veiligheidsregio bij GRIP 4.

DEEL II - ONDERSTEUNENDE PROCESSEN

4 ALARMERING

4.1 Inleiding

De Gemeenschappelijke Meldkamer Haaglanden is een gecolokeerde samenwerking van de Politie Meldkamer, de Regionale Alarmcentrale en de Meldkamer Ambulance en handelt meldingen af voor politie-, brandweer- en ambulancezorg. De reguliere bezetting bestaat uit centralisten van deze drie disciplines.

4.2 Organisatie van het meldkamerproces

Bij incidenten tot en met GRIP 1 is de gemeenschappelijke meldkamer vanuit de reguliere bezetting in staat om de meldingen te verwerken, de verschillende eenheden te alarmeren en aan te sturen en al het berichtenverkeer af te handelen. Vanaf GRIP 2 wordt het regionaal operationeel team geactiveerd en kan het GRIP-incident geïsoleerd worden door - naar behoefte - centralisten toe te voegen aan de secties van politie, brandweer en geneeskundig in het regionaal operationeel team. Deze centralisten nemen o.a. het berichtenverkeer van het GRIP-incident van hun discipline voor hun rekening en verlichten daarmee de druk op de gemeenschappelijke meldkamer die zich primair moet kunnen blijven richten op het reguliere meldkamerproces. Deze centralisten vallen zolang onder de leiding van het sectiehoofd. Hun opkomsttijd is bepaald op 30 minuten.

4.3 Gemeenschappelijke meldkamer

De taken van de gemeenschappelijke meldkamer zijn:

- alarmeren van de functionarissen van de verschillende onderdelen van de hoofdstructuur;
- de intake van meldingen, het verzamelen van gegevens en het opbouwen van het multidisciplinaire informatiebeeld;
- startbeeld aanleveren in het Landelijk Crisis Management Systeem ten behoeve van CoPI en regionaal operationeel team, het bijhouden van het eigen tabblad waaronder het klachtenplot;
- alarmeren en informeren van operationele diensten, functionarissen en organisaties, passend bij de behoefte van het incident;
- waarschuwen van de bevolking in opdracht van gemandateerde functionarissen.

4.4 Calamiteitencoördinator

Vanaf GRIP 1 wordt de calamiteitencoördinator geactiveerd of zoveel eerder wanneer op de gemeenschappelijke meldkamer behoefte bestaat aan afstemming en coördinatie. Omdat er 24 uur per dag bezetting is op de gemeenschappelijke meldkamer, kent de calamiteitencoördinator geen opkomsttijd: er is altijd een calamiteitencoördinator aanwezig. De calamiteitencoördinator is een multidisciplinaire functionaris die zorg draagt voor de noodzakelijke afstemming en coördinatie tussen de drie disciplines op de gemeenschappelijke meldkamer. De calamiteitencoördinator is tijdens de beginfase van het GRIP-incident tevens het centrale aanspreekpunt voor de functionarissen van het CoPI en regionaal operationeel team met betrekking tot het startbeeld.

4.5 Grootschalige alarmering

Binnen 2 tot 5 minuten nadat voldaan is aan de criteria voor grootschalige alarmering is de gemeenschappelijke meldkamer begonnen met alarmering van het regionaal operationeel team. De alarmering is binnen 5 minuten na de start afgerond. De calamiteitencoördinator ziet hierop toe. De calamiteitencoördinator is bij uitsluiting bevoegd tot het in één keer opschalen naar GRIP 2 zonder tussenkomst van de tot opschaling bevoegde functionarissen uit hoofdstuk drie, wanneer daartoe een dringende en zwaarwegende reden bestaat.

5 INFORMATIEMANAGEMENT

5.1 Inleiding

Het doel van het proces informatiemanagement is het verkrijgen van alle voor de bestrijding van en voorbereiding op multidisciplinair optreden relevante informatie en die actief aan betrokken partijen beschikbaar stellen. Waar voorheen informatie via een klassieke, hiërarchische informatiestructuur "getrapt" met elkaar werd gedeeld (informatie wordt via de verschillende niveau's en disciplines doorgegeven), wordt dit nu via een netcentrische werkwijze gedaan.

Netcentrisch werken betekent dat de bevelstructuur zelf intact blijft (netcentrisch werken betekent dus geen verandering voor de hiërarchische structuur of GRIP), maar dat de wijze waarop informatie binnen en tussen de diverse niveau's en disciplines wordt uitgewisseld aanzienlijk verandert. Er wordt een omgeving gecreëerd waarbij alle partijen die betrokken zijn bij de bestrijding van het incident (of voorbereiding op multidisciplinair optreden) gelijktijdig beschikken over dezelfde relevante informatie. Al deze partijen beschikken daarmee over een actueel gedeeld beeld, oftewel een totaalbeeld.

Voor het uitvoeren van de netcentrische werkwijze wordt in Haaglanden gebruik gemaakt van een Landelijk Crisis Management Systeem. Daarnaast beschikt echter ook elk onderdeel van de hoofdstructuur over een eigen informatieorganisatie. Hoe deze organisatie er per onderdeel uit ziet, staat in paragraaf 5.2 beschreven. Paragraaf 5.3 gaat vervolgens in op de informatieorganisatie bij voorbereid multidisciplinair optreden, aangezien dit in Haaglanden veelvuldig aan de orde is. Het totaaloverzicht van deze organisatie met daarin de informatiefunctionarissen wordt weergegeven in paragraaf 5.4.

5.2 Informatieorganisatie

5.2.1 Gemeenschappelijke meldkamer

In het dagdagelijkse, routinematige werk ligt de regie op het informatieproces bij de gemeenschappelijke meldkamer. Indien noodzakelijk, kan de gemeenschappelijke meldkamer hiervoor de functie van calamiteitencoördinator activeren. De calamiteitencoördinator heeft als taak om binnen 5 minuten na grootschalige alarmering een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident te geven (startbeeld).

5.2.2 Commando plaats incident

Indien een CoPI operationeel wordt, verschuift de regie op het multidisciplinaire informatieproces van de meldkamer naar het CoPI. De informatieorganisatie in het CoPI bestaat uit een informatiemanager/ verslaglegger en een plotter. De informatiemanager/ verslaglegger ondersteunt de leider CoPI en is verantwoordelijk voor het verzorgen van een adequaat en doelmatig informatieproces in het COPI, als ook de verslaglegging in dit team. De plotter ondersteunt op zijn/ haar beurt de informatiemanager/ verslaglegger en houdt de grafische plot-informatie met betrekking tot de plaats incident bij.

5.2.3 Team bevolkingszorg

Evenals een CoPI beschikt ook elk team bevolkingszorg over een eigen informatiemanager. Deze functionaris ondersteunt de leider van een team bevolkingszorg en draagt zorg voor het informatieproces in het team bevolkingszorg.

5.2.4 Regionaal operationeel team

Indien een regionaal operationeel team bijeen komt, verschuift de regie op het multidisciplinaire informatieproces van de meldkamer of het CoPI naar het regionaal operationeel team. Het regionaal operationeel team beschikt over een sectie informatiemanagement, die de operationeel leider ondersteunt. Aan het hoofd van deze sectie staat het hoofd sectie informatiemanagement, die sturing geeft aan het regionale multidisciplinaire informatieproces en vanuit deze rol ook deelneemt aan vergaderingen van het regionaal operationeel team. De rol van het hoofd van de sectie informatiemanagement wordt ingevuld door de informatiemanager politie (hoofd informatie politie) of door de informatiemanager veiligheidsregio+gemeenten. Bij een incident waarvan het zwaartepunt bij politieprocessen ligt, vervult de informatiemanager veiligheidsregio+gemeenten de rol van hoofd sectie informatiemanagement. Andersom geldt dat als het zwaartepunt bij brandweer-, geneeskundige of gemeentelijke processen ligt, de rol van hoofd sectie informatiemanagement wordt ingevuld door de informatiemanager politie. De invulling van hoofd sectie informatiemanagement door een van beide informatiemanagers wordt door de operationeel leider bekrachtigd.

De sectie informatiemanagement in het regionaal operationeel team bestaat verder uit een multidisciplinaire verslaglegger en een plotter. De verslaglegger draagt zorg voor de verslaglegging in de vergaderingen van het regionaal operationeel team. De plotter draagt vervolgens zorg voor het bijhouden van de grafische plot-informatie met betrekking tot de effecten van een (dreigend) incident of evenement.

5.2.5 Gemeentelijk of regionaal beleidsteam

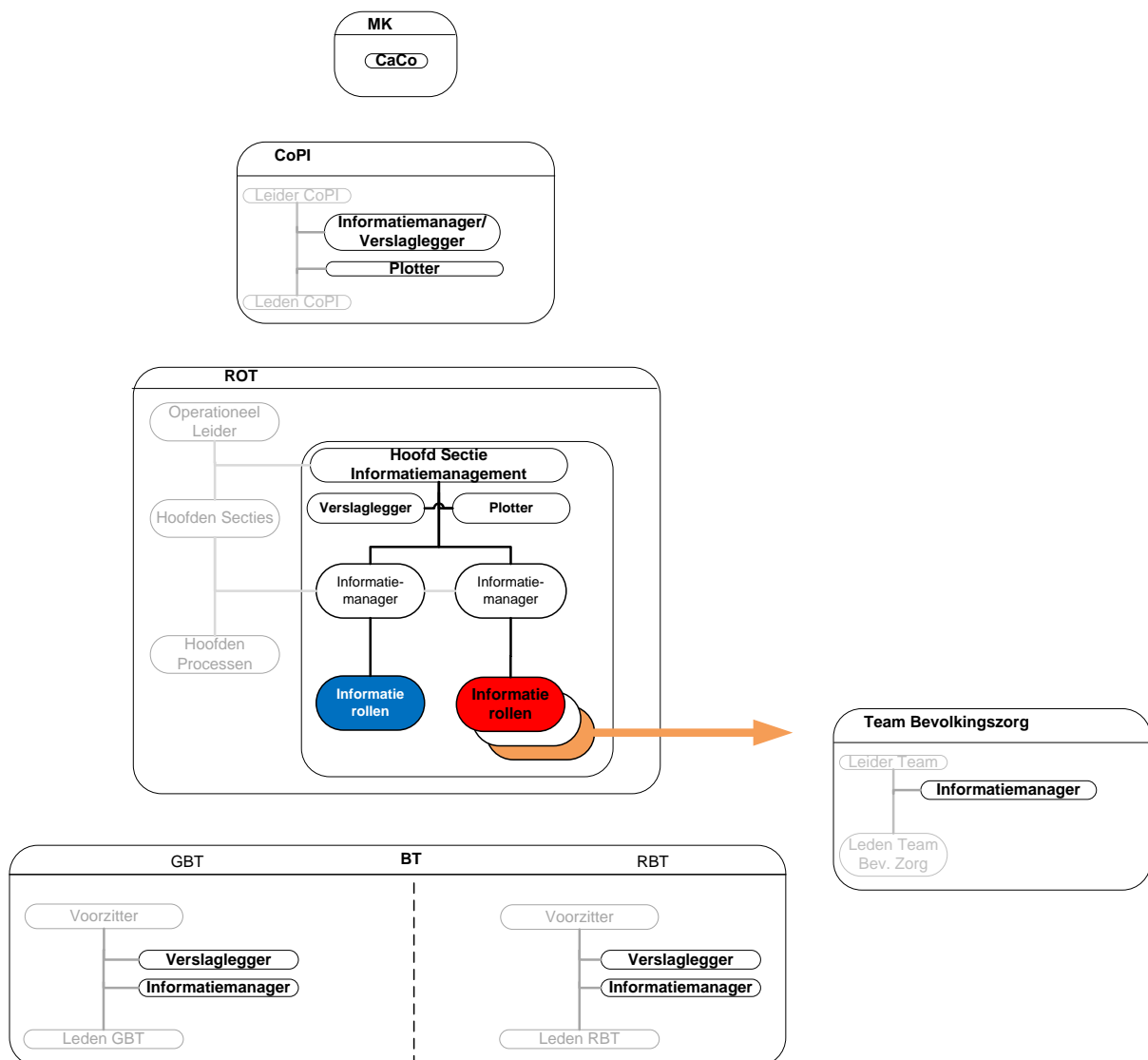
Indien een gemeentelijk of regionaal beleidsteam operationeel wordt, blijft de regie op het multidisciplinaire informatieproces bij de sectie informatiemanagement van het regionaal operationeel team. Immers, is aan de activering van een beleidsteam altijd de inzet van het regionaal operationeel team verbonden. Desondanks is binnen een gemeentelijk of regionaal beleidsteam ook een adequaat en doelmatig informatieproces van belang. In dit kader beschikt elk gemeentelijk of regionaal beleidsteam in de regio Haaglanden over een informatiemanager en een verslaglegger. De informatiemanager ondersteunt de voorzitter van een beleidsteam en draagt zorg voor het informatieproces. De verslaglegger draagt zorg voor de verslaglegging in de vergaderingen van respectievelijk het gemeentelijk of regionaal beleidsteam.

5.3 Informatieorganisatie in de voorbereiding

In Haaglanden vinden veelvuldig evenementen, demonstraties, conferenties etc. plaats. In veel gevallen wordt in dit kader multidisciplinair optreden voorbereid. Om tot een adequate voorbereiding te kunnen komen, geldt uiteraard ook dat de juiste informatie op het juiste moment bij de juiste personen aanwezig moet zijn. Daarom kan informatiemanagement niet alleen worden toegepast tijdens een daadwerkelijk

incident, maar ook in de voorbereiding op multidisciplinair optreden (in de zogenaamde koude fase, waarin er nog geen sprake is van een feitelijk incident). Samen met de operationeel leider of hoofden van de secties politie, brandweer, geneeskundig en gemeenten kunnen functionarissen op het gebied van informatiemanagement daarom ook betrokken zijn of worden in deze voorbereidingsfase náást de gebruikelijke (beheersmatige) afdelingen die bij de voorbereiding van multidisciplinair optreden betrokken zijn. Om de informatieorganisatie in de voorbereiding van multidisciplinair optreden te activeren, hoeft uiteraard niet te worden opgeschaald middels GRIP en hoeven ook niet de onderdelen van de hoofdstructuur daadwerkelijk te worden geactiveerd.

5.4 Overzicht van de informatieorganisatie

DEEL III - UITVOERENDE PROCESSEN

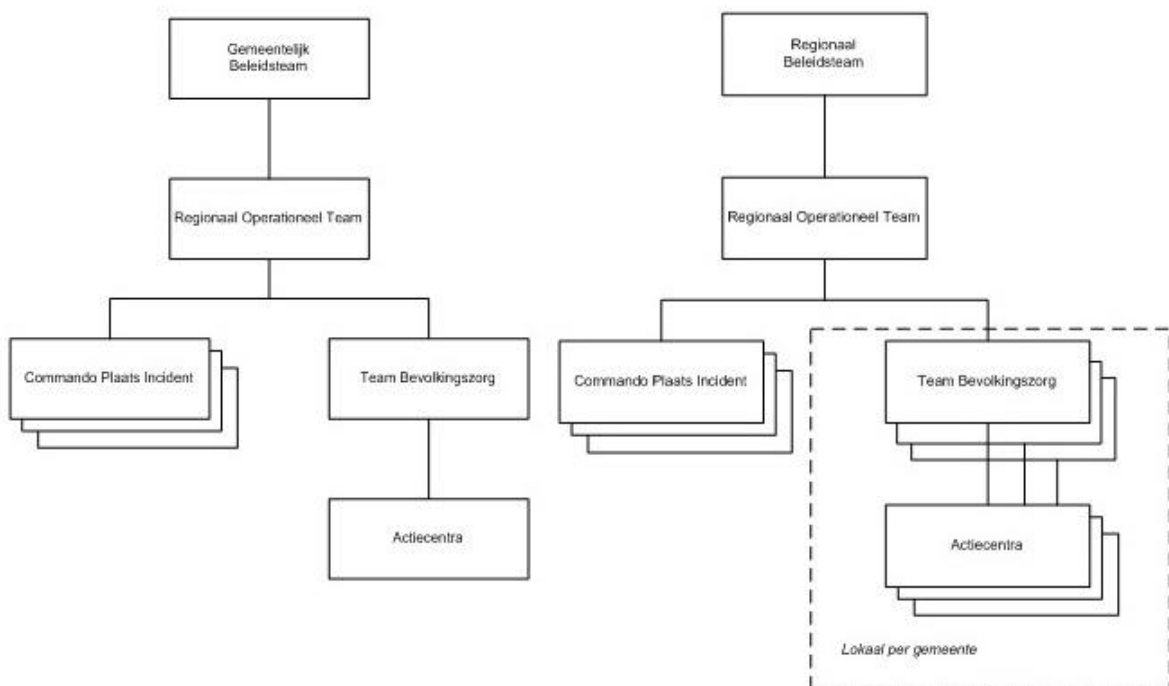
6 BEVOLKINGSZORG

6.1 Inleiding

De gemeenten in de regio zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de taken die vallen onder bevolkingszorg. De wijze waarop de gemeenten binnen Veiligheidsregio Haaglanden dit hebben georganiseerd, is beschreven in het monodisciplinaire deelplan bevolkingszorg. De aansluiting van de gemeentelijke crisisorganisatie met de regionale hoofdstructuur is beschreven in dit hoofdstuk.

6.2 Organisatiestructuur

Het Team Bevolkingszorg maakt onderdeel uit van de regionale hoofdstructuur, hetgeen beschreven is in hoofdstuk twee van dit regionaal crisisplan. De lokale gemeentelijke crisisorganisatie, die bestaat uit het team bevolkingszorg en verschillende actiecentra is via het team bevolkingszorg gekoppeld aan de regionale hoofdstructuur, hieronder weergegeven bij een lokale en bovenlokale ramp of crisis.

6.3 Sectie bevolkingszorg

De sectie bevolkingszorg is onderdeel van het regionaal operationeel team en bestaat in opzet uit de volgende functionarissen:

- hoofd sectie bevolkingszorg (voorzitter);
- ondersteuner sectie;
- ondersteuner sectie vanuit effectgemeente(n) (indien nodig).

Het hoofd van de sectie bevolkingszorg neemt deel aan de vergadering van het regionaal beleidsteam.

De functieprofielen van deze functionarissen zijn regionaal beschreven en opgenomen in het deelplan bevolkingszorg.

De sectie bevolkingszorg draagt zorg voor:

- het formuleren van de opdrachten voor het team bevolkingszorg in samenspraak met het regionaal operationeel team;
- het informeren van het team bevolkingszorg over genomen (multidisciplinaire) besluiten en ontwikkelingen met betrekking tot de ramp of crisis;
- de ontvangst en verwerking van operationele (voortgangs)informatie van het team bevolkingszorg en inbreng hiervan in het regionaal operationeel team;
- een juiste verdeling van opdrachten bij de inzet van meerdere teams bevolkingszorg.

6.4 Team bevolkingszorg

Het team bevolkingszorg wordt lokaal (d.w.z. per gemeente) ingevuld door minimaal:

- een functionaris belast met de leiding (leider team bevolkingszorg);
- een coördinator voorlichting;
- een informatiemanager.

De functieprofielen van deze functionarissen zijn regionaal beschreven en opgenomen in het deelplan bevolkingszorg.

Het team bevolkingszorg kan, in opdracht van de leider team bevolkingszorg, worden aangevuld, bijvoorbeeld met hoofden van (actieve) actiecentra en/of procesverantwoordelijken.

Het team bevolkingszorg per gemeente:

- is aanspreekpunt voor de sectie bevolkingszorg in het regionaal operationeel team;
- zet de besluiten van het regionaal operationeel team om naar concrete instructies voor de actiecentra binnen de eigen gemeente;
- stemt de uitvoering van opdrachten van het regionaal operationeel team af met de actiecentra;
- coördineert mensen en middelen binnen de eigen gemeente;
- formuleert adviezen voor het regionaal operationeel team; in ieder geval ten aanzien van:
 - benodigde op- en afschaling;
 - operationele voortgang.

6.5 Gemeentelijke actiecentra

De gemeentelijke actiecentra zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de hoofdprocessen bevolkingszorg, onderverdeeld naar deelprocessen. De gemeenten binnen Veiligheidsregio Haaglanden zijn vrij in de wijze waarop zij hun actiecentra organiseren, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten. Hetgeen de gemeenten uniform moeten realiseren is vastgelegd in de blauwdruk gemeentelijke processen, die is opgenomen in het deelplan bevolkingszorg.

6.6 Procesindeling

De processen bevolkingszorg, die worden uitgevoerd in de gemeentelijke actiecentra, zijn ingedeeld volgens het referentiekader regionaal crisisplan

Hoofdprocessen	Ondersteunende processen
Communicatie	Informatie
Publieke zorg	Ondersteuning
Omgevingszorg	

6.6.1 Communicatie

Deelproces	Definitie
Publieksvoorlichting	Het vergaren, het verwerken en verstrekken van zinvolle informatie, met als doel: <ul style="list-style-type: none">• betekenisgeving (het duiden van de gebeurtenissen en de crisissituatie in een breder perspectief, vooral gezien vanuit de informatiebehoefte van de samenleving);• informatieverschaffing (mensen informeren over de situatie, over het verloop en de maatregelen, inclusief bevestigen van nieuws dat klopt en ontkrachten van geruchten en onjuiste berichten);• schadebeperking (waarschuwen voor dreigende situaties, geven van instructies en bieden van handelingsperspectief om bij de eigen inwoners (meer) schade te voorkomen).
Persvoorlichting	Het verstrekken van zinvolle informatie aan relevante media, met als doel: <ul style="list-style-type: none">• het publiek voor te lichten (zie definitie publieksvoorlichting);• de media in staat te stellen hun taak van vrije nieuwsgaring uit te voeren.
Verwanteninformatie*	Het verstrekken van informatie over de verblijfplaats van getroffen en eventuele bereikbaarheidsgegevens aan verwanten.

**De verantwoordelijkheid voor dit deelproces is in de praktijk gekoppeld aan het deelproces "CRIB" (zie hoofdstuk 6.6.4).*

Voor een uitwerking van crisiscommunicatie (publieks- en persvoorlichting) en de plaats van crisiscommunicatie binnen de regionale hoofdstructuur wordt verwezen naar hoofdstuk zeven.

6.6.2 Publieke Zorg

Deelproces	Definitie
Verplaatsen mens & dier	Het vervoeren van mensen en (huis)dieren naar een gemeentelijke opvanglocatie, nadat er een ontruiming heeft plaatsgevonden door de politie.
Opvang	Het opvangen en verzorgen van getroffenen voor de periode dat ze (nog) niet naar huis kunnen terugkeren, dan wel hun huis niet kunnen bereiken. In dit verband moet ook rekening gehouden worden met de opvang van (huis)dieren.
Primaire levensbehoeften	Het voorzien in (tijdelijke) huisvesting, drinkwater, voeding, kleding, geld en dergelijke voor getroffenen die (tijdelijk) zelf niet in hun levensbehoeften kunnen voorzien in geval van een ramp of crisis (incl. collectieve/grootschalig uitval van vitale infrastructuur), anders dan de opvang en de verzorging op een opvanglocatie in de eerste 72 uur na start van de crisis.
Bijzondere uitvaartzorg	Uitvaartverzorging faciliteert en begeleidt (voor zover noodzakelijk) bij een ramp of crisis begrafenissen en/of crematie van slachtoffers. De gemeentelijke overheid heeft in het geval van dodelijke slachtoffers een taak daar waar het gaat om bijv. het organiseren van herdenkingsbijeenkomsten, het faciliteren van stille tochten, het bijdragen aan de rouwverwerking en het, zo mogelijk of nodig collectief, voorzien in de uitvaart van overledenen.

6.6.3 Omgevingszorg

Deelproces	Definitie
Milieubeheer	Adviseren van bij milieubeheer betrokken partijen en uitvoeren van de wettelijke handhavingstaken en de lokale coördinatie van maatregelen met als doelstelling milieuschade en –risico's ten tijde van en na afloop van een ramp of crisis zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.
Ruimtebeheer	Het leveren van personele en materiële ondersteuning en van kennis van de infrastructuur bij de bestrijding van een (dreigende) ramp of crisis aan alle partijen die bij de bestrijding betrokken zijn.
Bouwbeheer	Het adviseren van de brandweer en van andere diensten omtrent het instortingsgevaar van gebouwen en woningen, alsmede het geven van adviezen en opdrachten over het aanbrengen van noodvoorzieningen aan gebouwen en woningen.

6.6.4 Informatie

Deelproces	Definitie
CRIB	Het verzamelen, registreren en verifiëren van alle van belang zijnde gegevens over getroffenen van een ramp of crisis, of mensen die worden opgevangen als gevolg van een ramp of crisis, teneinde verwanten inzicht te kunnen verschaffen in de verblijfplaats van getroffenen en bestuurders gegevens te kunnen verstrekken over het aantal getroffenen per categorie (overleden, gewond, vermist, opgevangen).
CRAS	Het inventariseren van en inzicht geven in de aard en de omvang van schade die direct of indirect door de ramp of crisis is veroorzaakt, teneinde een snelle terugkeer naar een genormaliseerde situatie te bespoedigen.
Verslaglegging	Het vastleggen van feiten en het besluitvormingsproces met het doel deze tijdens en na de crisis waarheidsgetrouw te kunnen reproduceren.

6.6.5 Ondersteuning

Deelproces	Definitie
Bestuurs- ondersteuning	Het gevraagd en ongevraagd adviseren van bestuurders en crisismanagers met betrekking tot maatschappelijke, bestuurlijke en juridische aspecten ten tijde van een crisis.
Vorbereiding op de nafase	De voorbereiding op het integraal, multidisciplinair en planmatig afhandelen van alle activiteiten die voortkomen uit een ramp of crisis ten behoeve van een zorgvuldige nazorg voor getroffenen van die ramp of crises, zodat kan worden teruggekeerd naar de 'normale' situatie. Het proces is gericht op herstel en wederopbouw na een ramp of crisis.

7 CRISISCOMMUNICATIE

7.1 Inleiding

Crisiscommunicatie is een cruciaal onderdeel van de crisisbeheersing. Incidenten uit de afgelopen jaren hebben dit onomstotelijk aangetoond. De communicatie tijdens crisis is mede bepalend voor de impact en de gevolgen. Het is daarnaast van groot belang voor de perceptie van betrokkenen en de reputatie van diensten en bestuurders.

Het (crisis)communicatie vakgebied heeft in de afgelopen jaren een forse ontwikkeling doorgemaakt door de snel veranderende informatie- en communicatiesamenleving en de komst van social media. De overheid is in deze netwerksamenleving één van de partijen die communiceert, maar zeker niet de enige. Burgers, media en andere partijen verspreiden razendsnel hun informatie, meningen en beelden.

Dit hoofdstuk beschrijft de hoofdlijnen voor het proces crisiscommunicatie in de regio. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar het "Deelplan Crisiscommunicatie".

7.2 Uitgangspunten

Crisiscommunicatie is een wettelijk vastgestelde taak van de burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio (Wet veiligheidsregio's artikel 7 en 39). In de crisisorganisatie zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de crisiscommunicatie. In de uitvoering van de crisiscommunicatie spelen ook de hulpdiensten en andere crisispartners een belangrijke rol. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de burgemeester. De voorzitter van de veiligheidsregio krijgt deze verantwoordelijkheid bij een crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

Crisiscommunicatie is de multidisciplinaire communicatie tijdens een (dreigende) crisissituatie, die voorziet in de maatschappelijke informatiebehoefte. De uitvoering doorloopt een cyclisch proces. Het haalt de buitenwereld naar binnen om een informatiepositie op te bouwen en een communicatieaanpak te ontwikkelen. Het brengt vervolgens de binnenwereld van de crisisorganisatie (besluiten, acties, voortgang etc.) weer naar buiten om te voorzien in de informatiebehoefte. De samenleving bepaalt of een situatie vraagt om crisiscommunicatie. De kerndoelen zijn:

- duiden: duidelijk maken wat de situatie betekent voor de samenleving;
- informeren: openbaar maken, verklaren en toelichten van het beleid;
- schade beperken (materieel en immaterieel) door het geven van gedrag- en handelingsperspectieven en instructies.

7.3 Organisatiestructuur

In de dagelijkse praktijk ligt de uitvoering van de crisiscommunicatie bij de woordvoerders van de hulpdiensten. Zij doen dit onder de verantwoordelijkheid van de brongemeente. Afhankelijk van het incident zal de brandweer of de politie de operationele woordvoering voor zijn rekening nemen. In een GRIP-situatie zal de woordvoerder van de hulpdienst als voorlichtingsfunctionaris CoPI aan de slag gaan. De hulpdiensten (brandweer of politie) verzorgen bij een incident dus altijd de woordvoering ter plaatse, met betrekking tot operationele informatie.

De brongemeente is tot en met GRIP 3 verantwoordelijk voor de crisiscommunicatie. Bij GRIP 4 is de communicatieafdeling van de gemeente Den Haag leidend bij de regionale aanpak.

De opschaling van de crisiscommunicatie-organisatie loopt doorgaans synchroon met de GRIP opschaling. In voorkomende situaties kan de burgemeester het actiecentrum activeren zonder de directe koppeling met GRIP (asynchrone opschaling). Denk aan een relatief klein incident met een grote maatschappelijke impact.

In het regionaal operationeel team is een sectie crisiscommunicatie actief, onder leiding van het hoofd sectie crisiscommunicatie. Hij stelt deze sectie samen, afhankelijk van de aard en omvang van de crisis. De sectie adviseert en ondersteunt het hoofd en zorgt dat operationele opdrachten uit het regionaal operationeel team gecoördineerd worden doorgezet naar achterliggende teams en actiecentra. De sectie bestaat uit inhoudelijke specialisten van gemeenten, hulpdiensten en eventueel andere betrokken partijen. Leden van de sectie nemen niet deel aan de vergaderingen van het regionaal operationeel team, dat is voorbehouden aan het hoofd van de sectie. Het actiecentrum communicatie is lokaal ingebed in de gemeente. In het team bevolkingszorg zal een communicatieadviseur aanschuiven voor de afstemming met de andere gemeentelijke processen. Het actiecentrum communicatie heeft met name een uitvoerende rol en heeft de volgende kerntaken:

- Informatie verzamelen:
 - feitelijke informatie over de crisis;
 - omgevingsanalyse: naar binnen halen van wat er in de buitenwereld gebeurt (mediamonitoring en analyse van pers- en publieksvragen).
- Communicatiestrategie ontwikkelen

Fase	Functionaris/voorziening
GRIP 1	<ul style="list-style-type: none"> • Voorlichtingsfunctionaris CoPI
GRIP 2	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieadviseur in regionaal operationeel team • Beperkt lokaal actiecentrum communicatie • Voorlichtingsfunctionaris CoPI • Communicatieadviseur Team Bevolkingszorg
GRIP 3	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieadviseur in gemeentelijk beleidsteam • Communicatieadviseur in regionaal operationeel team • Lokaal actiecentrum communicatie • Voorlichtingsfunctionaris CoPI • Communicatieadviseur Team Bevolkingszorg
GRIP 4	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieadviseur in regionaal beleidsteam • Communicatieadviseur in regionaal operationeel team • Regionaal actiecentrum communicatie • Lokale communicatieadviseurs • Voorlichtingsfunctionaris CoPI • Communicatieadviseur Team Bevolkingszorg

- Uitvoering; daadwerkelijk communiceren:
 - publieksvoorlichting: communicatie met het publiek via diverse middelen (telefoon, website, social media, persoonlijk etc.)
 - persvoorlichting: communicatie met de media
 - interne communicatie: communicatie met interne doelgroepen
- Afstemming met liaisons van betrokken organisaties en instellingen.

Het actiecentrum communicatie is niet verantwoordelijk voor informatiemanagement en verwanteninformatie.

7.4 Functiestructuur

In een volledig bezetting zitten er in de crisiscommunicatie-organisatie de volgende functionarissen.

Rollen	Taken	Leverende Organisatie
Communicatieadviseur in regionaal beleidsteam	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren voorzitter veiligheidsregio - Aansturing communicatieorganisatie - Rapporteert over de voortgang 	Gemeente Den Haag
Communicatieadviseur in gemeentelijk beleidsteam	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren burgemeester - Aansturing communicatie-organisatie - Rapporteert over de voortgang 	(Bron)gemeente
Communicatieadviseur in regionaal operationeel team	<ul style="list-style-type: none"> - Duiden operationele aanpak in communicatietermen - Adviseren operationeel leider - Afstemmen met communicatieadviseur in gemeentelijk of regionaal beleidsteam 	Gemeente of hulpdienst
Actiecentrum Communicatie <ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Actiecentrum • Omgevingsanalist • Communicatieadviseur • Coör. Persvoorlichting • Persvoorlichter • Coör. Publieksvoorlichting • Publieksvoorlichter • Redacteur • Telefonist • Adviseur interne communicatie • Ondersteuner 	<ul style="list-style-type: none"> - Omgevingsbeeld + duiding geven - Strategie uitwerken - Uitvoeren communicatie naar publiek, pers en interne doelgroepen (inzet diverse middelen) - Adviseren & informeren communicatieadviseurs in regionaal operationeel team en gemeentelijk of regionaal beleidsteam - Afstemmen met andere betrokken bedrijven en instanties 	Gemeente
Voorlichtingsfunctionaris CoPI	Woordvoering ter plaatse over de operatie	Hulpdienst

7.5 Aansturing

Crisiscommunicatie neemt een aparte plek in binnen de crisisorganisatie. Zowel in het gemeentelijk- en regionaal beleidsteam, regionaal operationeel team, het team bevolkingszorg en het CoPI zit een communicatieprofessional. Een communicatieadviseur neemt deel aan de vergaderingen van het gemeentelijk beleidsteam en stelt beleidskaders vast voor de crisiscommunicatie-organisatie. Hij/zij stemt af met de communicatieadviseur in het regionaal operationeel team en het hoofd actiecentrum communicatie.

Wanneer er sprake is van een bovenlokale crisis, of een dreiging daarvan, stemmen de communicatieadviseurs van de betrokken gemeenten af met de communicatieadviseur in het regionaal beleidsteam. Wanneer er sprake is van een bovenregionale of landelijk crisis dan stemt de communicatieadviseur in het regionaal beleidsteam ook af met de communicatieadviseurs van de buurregio's en het Nationaal Voorlichtingscentrum.

Crisiscommunicatie is een gemeentelijk proces. Gezien de speciale status van het proces en de directe relaties met bestuurders, is het in het regionaal operationeel team niet geschaard onder de sectie bevolkingszorg, maar als aparte sectie. De communicatieadviseur in het regionaal operationeel team acteert derhalve niet onder het hoofd sectie bevolkingszorg, maar naast hem. Hij wordt functioneel aangestuurd door de operationeel leider, en zal inhoudelijk werken binnen beleidskaders van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam.

7.6 Relatie met andere processen

In het regionaal deelplan crisiscommunicatie wordt de organisatie van crisiscommunicatie vanuit een multidisciplinair perspectief uitgewerkt in een visie, kernproces, de koppeling met de GRIP-opstapeling en de interdisciplinaire samenhang.

Regionaal zijn de processen pers- en publieksvoorlichting geüniformeerd. Deze worden, net als alle gemeentelijke crisisprocessen, vanuit het monodisciplinaire perspectief beschreven in het deelplan bevolkingszorg. Onderdelen daarvan zijn het proces op het actiecentrum communicatie, raakvlakken met andere processen en producten, functies, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden en de diverse productbeschrijvingen.

DEEL IV – NETWERK

8 CRISISPARTNERS

8.1 Inleiding

Bij wet is vastgelegd dat in het regionaal crisisplan de afspraken zijn opgenomen die zijn gemaakt met andere bij mogelijke rampen en crises betrokken partijen. Naast het regionale samenwerkingsverband van de veiligheidsregio zijn er private en publieke partijen en andere organisaties die door hun expertise en/of capaciteiten een (ondersteunende) taak of een (mede)verantwoordelijkheid hebben in de voorbereiding op- en de daadwerkelijke bestrijding van rampen en crises in de regio Haaglanden. Deze worden aangeduid als crisispartners. Het betreft:

- De Waterschappen;
- Openbaar Ministerie;
- Defensie;
- Gedeconcentreerde Rijksdiensten;
- Provincie Zuid-Holland;
- Korps Landelijke Politiediensten;
- Omliggende Veiligheidsregio's;
- Partijen in de gezondheidszorg;
- Onderdelen van het landelijke systeem van crisisbeheersing;
- Partijen met een rol in de vitale infrastructuur;
- Lokale en regionale partijen in Haaglanden.

Rijksheren zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen als functionarissen die in buitengewone omstandigheden noodbevoegdheden namens de vakminister kunnen uitoefenen. Rijksheren kunnen plaatsnemen in een beleidsteam. Voor een beschrijving van hun verantwoordelijkheden en bevoegdheden wordt verwezen naar de bestuurlijke netwerkkaarten⁹.

8.2 Waterschappen

Het grondgebied van de veiligheidsregio Haaglanden overlapt met de verzorgingsgebieden van drie waterschappen: Hoogheemraadschap van Delfland; Hoogheemraadschap van Rijnland; Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

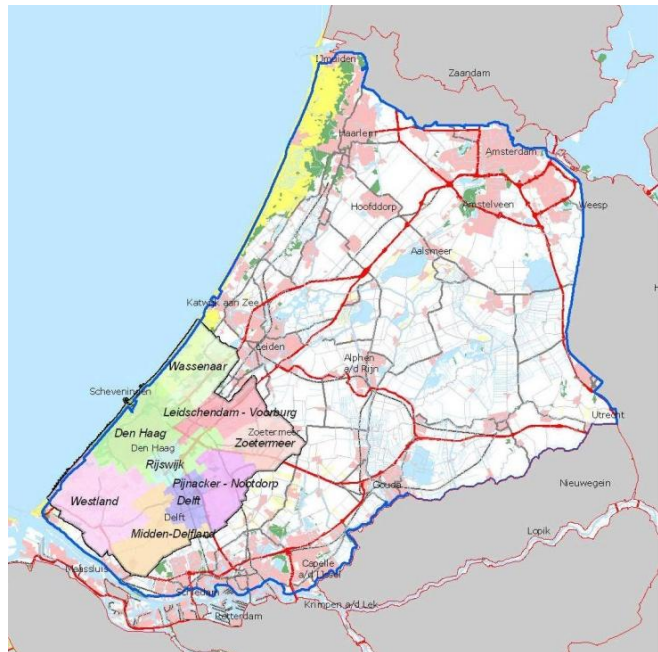
	Delfland	Rijnland	Schieland en de Krimpenerwaard
Delft	x		
Den Haag	x		
Leidschendam-Voorburg	x	x	
Midden-Delfland	x		
Pijnacker-Nootdorp	x		
Rijswijk	x		

9 Bestuurlijke Netwerkkaarten Crisisbeheersing, tweede druk november 2010

Wassenaar	x	x	
Westland	x		
Zoetermeer	x	x	x

8.2.1 Dijkkring 14

Het grondgebied van Haaglanden valt geheel binnen dijkkring 14. Afspraken over bovenregionale bestuurlijke en operationele coördinatie zijn vastgelegd in het convenant Dijkkring 14 en bijbehorend coördinatieplan Dijkkring 14. In het geval van een (dreigende) overstroming van dijkkring 14 (kustscenario en scenario Rijn-Maasmonding) maakt de dijkgraaf van Delfland deel uit van het regionaal beleidsteam en neemt een liaison van Delfland plaats in het regionaal operationeel team. Dit staat beschreven in convenant Dijkkring 14. Bestuurlijke en operationele afstemming op lokaal en regionaal niveau loopt via elk direct betrokken waterschap.

8.2.2 Hoogheemraadschap van Delfland

Het Hoogheemraadschap van Delfland is verantwoordelijk voor het beheer van oppervlaktewater en waterkeringen in hun verzorgingsgebied¹⁰ en omvat de hoofdtaken: de zorg voor voldoende water; de zorg voor stevige dijken; de zorg voor schoon en gezuiverd oppervlaktewater. Voor de afspraken met Delfland over samenwerking tijdens een ramp of crisis als crisispartner wordt verwezen naar het calamiteitenplan van Delfland waarin – overeenkomstig artikel 5.29 van de Waterwet - de afstemming op het crisisplan wordt gewaarborgd en naar het af te sluiten convenant.

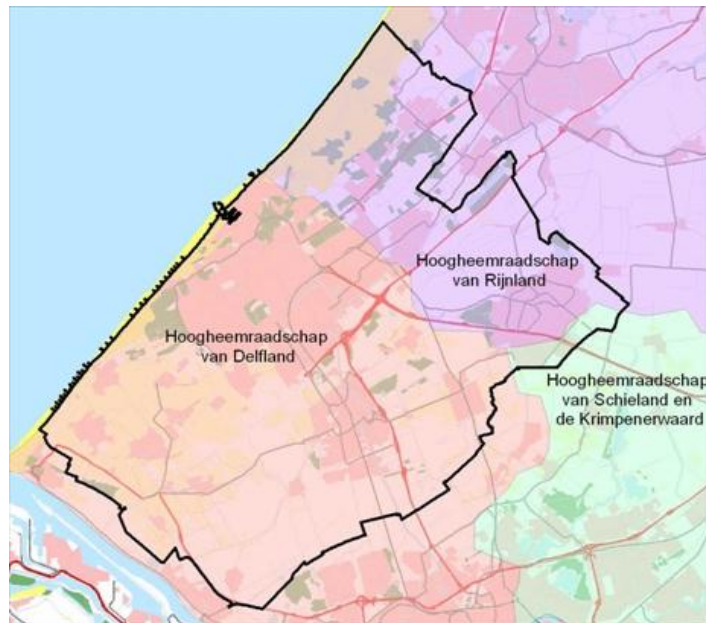
8.2.3 Hoogheemraadschap van Rijnland

Het Hoogheemraadschap van Rijnland is verantwoordelijk voor het beheer van oppervlaktewater en waterkeringen in hun verzorgingsgebied. Voor de afspraken met Rijnland over samenwerking tijdens een ramp of crisis als crisispartner wordt verwezen naar het calamiteitenplan van Rijnland waarin – overeenkomstig artikel 5.29 van de Waterwet - de afstemming op het crisisplan wordt gewaarborgd en naar het af te sluiten convenant.

¹⁰ M.u.v. van Scheveningen Haven waarvan het beheer bij de gemeente Den Haag ligt.

8.2.4 Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Het Hoogheemraadschap van Schieland is verantwoordelijk voor het beheer van oppervlaktewater en waterkeringen in hun verzorgingsgebied. Voor de afspraken met Schieland over samenwerking tijdens een ramp of crisis als crisispartner wordt verwezen naar het calamiteitenplan van Schieland waarin – overeenkomstig artikel 5.29 van de Waterwet - de afstemming op het crisisplan wordt gewaarborgd en naar het af te sluiten convenant.

8.3 Openbaar Ministerie Den Haag

Het Arrondissementsparket Den Haag omvat het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Haaglanden en Veiligheidsregio Hollands-Midden. Het Openbaar Ministerie draagt ook tijdens een ramp of crisis zorg voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. De burgemeester en de (Hoofd)officier van justitie delen het gezag over de politie. Indien de politie in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak, staat zij onder gezag van de burgemeester. Indien de politie optreedt ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, dan wel taken verricht ten dienste van de justitie, staat zij onder gezag van de (Hoofd)officier van justitie. De piket of weekdienst van het parket dient te worden geïnformeerd vanaf GRIP 2. Deze Officier van Justitie toetst of er vanuit het Openbaar Ministerie al bij de crisisorganisatie dient te worden aangesloten. Een beleid en strategie officier (standaard bij GRIP3) of hoofdofficier van justitie (standaard bij GRIP 4) maakt op het strategisch niveau deel uit van een gemeentelijk of regionaal beleidsteam.

Tijdens een crisis zal (doorgaans de rechercheofficier) deel uitmaken van het actiecentrum politie (ofwel staf grootschalig en bijzonder optreden) voor coördinatie op het operationele niveau. De 'zaaksofficier' is de reguliere officier van justitie die de leiding heeft over een strafrechtelijk onderzoek. Bij een crisis waarin een groot component strafrechtelijke handhaving zit, zal doorgaans een team grootschalige opsporing worden ingericht. Deze opereert onder coördinatie van het actiecentrum politie en onder directe leiding van de zaakofficier. In de crisisstructuur vindt zodoende aansluiting en coördinatie op drie niveaus plaats: beleidsteam, regionaal operationeel team (via de sectie politie) en team grootschalige opsporing. Het aparte team grootschalige opsporing borgt het onafhankelijk strafrechtelijke onderzoek waarbij er afstemming met de partners plaatsvindt op het operationele en strategische niveau.

Naast de coördinatie vanuit het beleidsteam, zal er bij een strafrechtelijke crisis doorgaans driehoeksoverleg plaatsvinden. Hierbij delen Hoofdofficier, korpschef en burgemeester gevoelige

informatie. Verder nemen zij hier vanuit hun eigenstandige bevoegdheden in afstemming met elkaar besluiten op gebied van openbare orde en strafrechtelijke handhaving.

8.4 Defensie

Defensie kent een aantal vormen van ondersteuning aan civiele autoriteiten en garandeert capaciteiten voor binnenlandse inzet, onder operationele aansturing van het civiele gezag. In de catalogus Intensivering Civiel-Militaire Samenwerking¹¹ staat een overzicht van de gegarandeerde capaciteiten en reactietijden van Defensie en een beschrijving van taken, steun in het kader van het openbaar belang en bijstandsprocedures. De Regionaal Militair Commandant West is belast met de uitvoering daarvan¹² en de Officier Veiligheidsregio is het eerste aanspreekpunt voor de veiligheidsregio. Formele bijstandaanvragen worden afgehandeld door het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum. De Regionaal Militair Commandant West is tevens rijksheer van Defensie op grond van noodwetgeving. Afspraken over de politietaken van de Koninklijke Marechaussee (KMar) op het grondgebied van de veiligheidsregio, worden of zijn, voor zover relevant, gemaakt tussen de regionale politie en de KMar. De door de KMar uitgeoefende politietaken op burgerluchtvaartterreinen¹³, alsmede de beveiliging van de burgerluchtvaart, is op het grondgebied van de veiligheidsregio Haaglanden niet aan de orde.

8.5 Gedeconcentreerde Rijksdiensten

8.5.1 Rijkswaterstaat Zuid-Holland

Rijkswaterstaat draagt als uitvoerende dienst van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu verantwoordelijkheid voor een groot gedeelte van de rijksinfrastructuur in Nederland. Er is in Nederland nauwelijks een ramp of crisissituatie denkbaar, die niet het werkterrein van Rijkswaterstaat raakt. Als beheerder van onder andere rijkswegen en vaarwegen, waterkwaliteit en -kwantiteit is het van groot belang dat Rijkswaterstaat bij rampen en crises betrokken is bij de crisisbesluitvorming in de regio. Voor de aansluiting van Rijkswaterstaat op het landelijke systeem van crisisbeheersing wordt verwezen naar het Handboek Crisisbeheersing Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing Infrastructuur. De hoofdingenieur-directeur van RWS Zuid-Holland is tevens rijksheer voor het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en vertegenwoordigt de minister tijdens buitengewone omstandigheden in het regionaal beleidsteam op het gebied van spoorvervoer, wegvervoer, binnenvaart, waterbeheer en civiele luchtvaart.

11 Publicatie van Juli 2007

12 De Regionaal Militaire Commando's zijn met ingang van 01-07-2011 opgeheven. De inzet van militairen bij binnenlandse calamiteiten wordt voortaan gecoördineerd vanuit de 3 brigades van de landmacht. Voor Haaglanden is dat 11 Luchtmobiele Brigade in Schaarsbergen. Aanspreekpunt voor de veiligheidsregio Haaglanden blijven evenwel de Regionaal Militair Commandant West en de Officier Veiligheidsregio.

13 Artikel 6, eerste lid, onder c, van de Politiewet 1993; overeenkomstig artikel 19, eerste lid, Wet veiligheidsregio's

8.6 Provincie Zuid-Holland

De Commissaris der Koning ziet toe op de samenwerking in het regionaal beleidsteam en kan daartoe aanwijzingen geven, volgens een door de regering gegeven ambtsinstructie¹⁴. Hij/zij kan, in geval van een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis de voorzitter van de veiligheidsregio aanwijzingen geven over het inzake de rampenbestrijding of crisisbeheersing te voeren beleid, maar niet dan na overleg met de Minister, tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet¹⁵.

Ingeval buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken kan de commissaris van de Koning de burgemeester in een concreet geval de nodige aanwijzingen geven inzake de rampenbestrijding¹⁶.

Ingeval buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken kan de Minister de commissaris van de Koning opdragen aan de voorzitter van de veiligheidsregio in de provincie in een concreet geval de nodige aanwijzingen te geven inzake de rampenbestrijding of de crisisbeheersing¹⁷.

De commissaris van de Koning heeft tevens bevoegdheden krachtens de Politiewet ten aanzien van bijstandsverzoek aan de politie en aanwijzingen bij ordeverstoringen van meer dan plaatselijke betekenis¹⁸.

8.7 Korps Landelijke Politiediensten

Overeenkomstig artikel 19 WVR sluit het bestuur van Veiligheidsregio Haaglanden een convenant met het regionaal college van politie waarin wordt verwezen naar de afspraken tussen politieregio en Korps landelijke Politiediensten¹⁹.

8.8 Buurregio's

Veiligheidsregio Haaglanden grenst aan Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en Veiligheidsregio Hollands-Midden. Het crisisplan van Veiligheidsregio Haaglanden zal in ieder geval worden afgestemd met de crisisplannen van Rotterdam-Rijnmond en Hollands-Midden.

8.9 Partijen in de gezondheidszorg

In de Wet veiligheidsregio's (art.33) wordt de geneeskundige keten in beginsel gedefinieerd als:

- instellingen als bedoeld in de Wet Toelating Zorginstellingen;
- zorgaanbieders als bedoeld in de Wet Beroepen in de Gezondheidszorg;
- de regionale ambulancevoorziening en
- gezondheidsdiensten,

die een taak hebben binnen de geneeskundige hulpverlening.

14 Ambtsinstructie commissaris van de Koning, besluit van 10 juni 1994

15 Wet veiligheidsregio's, artikel 42, eerste lid en Ambtsinstructie CdK, artikel 5c, eerste lid

16 Wet veiligheidsregio's, artikel 53, eerste lid

17 Wet veiligheidsregio's, artikel 53, tweede lid

18 Politiewet 1993, artikel 16 en artikel 54 e.v.

19 De Minister van VenJ heeft bepaald dat kan worden volstaan met de afspraken tussen veiligheidsregio en politieregio, brief van 20 april 2011

De laatste toevoeging is van belang, omdat zeker niet elke zorginstelling of zorgaanbieder een rol heeft bij rampen en crises. Dit betekent dat de toepasselijkheid van de verplichtingen uit de wet wordt ingeperkt door de heersende opvattingen van de branche over welke organisaties een taak hebben binnen de geneeskundige hulpverlening. Voorts kunnen de ministers van Veiligheid en Justitie en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in onderling overleg instellingen of diensten aanwijzen of aanzoeken die niet onder deze wettelijke definitie vallen (Memorie van Toelichting, p.25) maar wel een geaccepteerde rol hebben binnen de geneeskundige hulpverlening. Dit betreft bijvoorbeeld het Rode Kruis (waarmee de Minister van Veiligheid en Justitie een landelijke overeenkomst heeft), Defensie (dat beschikt over een landelijke diensten- en productencatalogus voor rampen), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, alsmede Slachtofferhulp Nederland. De consequentie is dat de minimaal de volgende regionale organisaties en zorgverleners schriftelijke afspraken moeten maken met de veiligheidsregio (in willekeurige volgorde).

Spoedeisende medische hulpverlening:

- ziekenhuizen;
- traumacentra;
- Regionale Ambulancevoorzieningen;
- het Nederlandse Rode Kruis;
- huisartsenzorg.

Preventieve openbare gezondheidszorg:

- gezondheidsdiensten;
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu;
- ziekenhuizen;
- traumacentra;
- huisartsenzorg.

Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen:

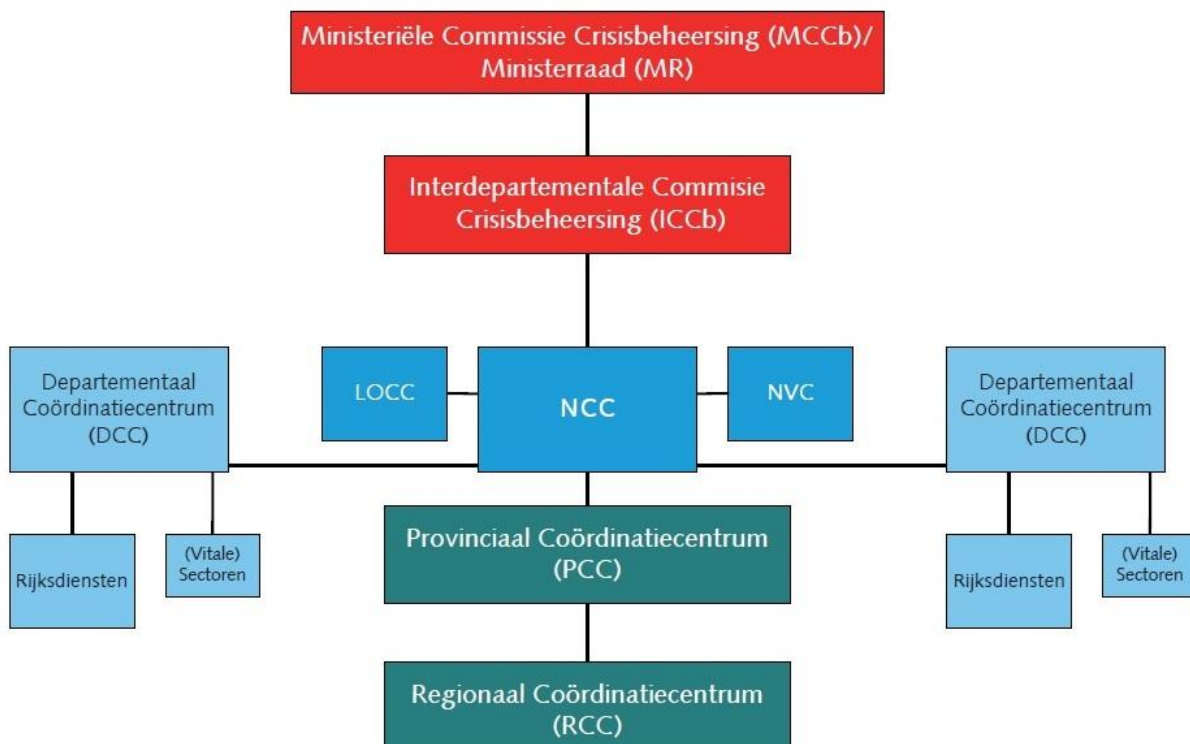
- gezondheidsdiensten;
- instellingen voor Geestelijke Gezondheidszorg;
- Slachtofferhulp Nederland;
- Algemeen Maatschappelijk Werk;
- huisartsenzorg;
- jeugdgezondheidszorg.

Naast bovengenoemde ketenpartners die een rol hebben in de geneeskundige hulpverlening, onderhoudt de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio ook relaties met partners in het zorgnetwerk:

- apotheken;
- verzorging- en verpleeghuizen;
- thuiszorg;
- zorg en revalidatiecentra;
- verloskundigen.

8.10 Landelijk systeem van crisisbeheersing

In Nederland wordt een lokale of regionale crisis in de meeste gevallen opgevangen door de lokale of regionale overheden en organisaties. Bij een regiogrens-overstijgende crisis, zoals een grote overstroming, komt de rijksoverheid in beeld. Hoe de rijksoverheid werkt bij (dreigende) crises is vastgelegd in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming. Een nieuw landelijk crisisplan is in ontwikkeling. Het landelijk crisisbeheersingsstelsel op hoofdlijnen ziet er als volgt uit:

De belangrijkste onderdelen voor de veiligheidsregio's zijn:

- het Nationaal Crisiscentrum;
- het Provinciaal Coördinatiecentrum;
- het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum is verantwoordelijk voor de afhandeling van bijstandsverzoeken van de veiligheidsregio's;
- het Nationaal Voorlichtingscentrum.

Daarnaast kennen we de Landelijke Operationele Staf. De Landelijke Operationele Staf is de opschaling van het operationele deel van de nationale crisisstructuur bij uitzonderlijke omstandigheden. De Landelijke Operationele Staf adviseert in uitzonderlijke situaties bij nationale crises waarbij de openbare orde of de nationale veiligheid in het geding kan zijn, waarbij de regiogrenzen worden overschreden en

waarbij sprake is van maatschappelijke ontwrichting. Activering van de Landelijke Operationele Staf vindt plaats door de voorzitter van de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing.

8.11 Regionale partners in de vitale infrastructuur

De Veiligheidsregio Haaglanden is voornemens gefaseerd convenanten af te sluiten met: de regionale partners van de drinkwatersector (Evides, Dunea); de regionale partners van de energiesector (Stedin, Westland Infra, Liander); de bij wet aangewezen telecom aanbieders; Rijkswaterstaat en de Waterschappen; en de spoorse partijen. Hiervoor wordt verwezen naar het beleidsplan en het regionaal coördinatieplan bescherming vitale infrastructuur.

8.12 Lokale en regionale partijen

Bestaande afspraken over rampenbestrijding en crisisbeheersing tussen de verschillende hulpverleningsdiensten en gemeenten enerzijds en lokale en regionale partijen anderzijds, worden op termijn onder de regie van Veiligheidsregio Haaglanden bijeen gebracht en centraal beheerd. Hieronder een niet limitatieve opsomming van de belangrijkste partijen in willekeurige volgorde:

- RTV West (convenant in ontwikkeling);
- Stadsgewest Haaglanden;
- Reddingsbrigades Haaglanden;
- Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij;
- Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen;
- Regionale Openbaar Vervoerbedrijven (Veolia en HTM);
- Kamer van Koophandel Haaglanden;
- Stadsgewest Haaglanden;
- Penitentiaire Inrichtingen Zoetermeer en Scheveningen.

BIJLAGE 1 BEGRIPPENLIJST